

Regionaal Archief
Alkmaar

Jaarverslag 2016

Algemeen Bestuur Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (per 31-12-2016)

Dhr. P.M. Bruinooge (Alkmaar), mw. O. Rasch (Bergen), dhr. W. Swart (Castricum), dhr. K.F. Schuiling (Den Helder), dhr. L. Dickhoff (Heerhugowaard), dhr. T.J. Romeyn (Heiloo), dhr. J.R.A. Nawijn (Hollands Kroon), dhr. J. Nieuwenhuizen (Langedijk), mw. M. van Kampen (Schagen), dhr. M.C. Uitdehaag (Texel), mw. M.L. Loef (adviserend lid namens provincie Noord-Holland)

Dagelijks Bestuur Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (per 31-12-2016)

Dhr. P. M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter; dhr. K.F. Schuiling (Den Helder), vice-voorzitter; dhr. J. Nieuwenhuizen (Langedijk), portefeuillehouder financiën; dhr. P.J. Post (RHCA), secretaris.

Regionaal Archief Alkmaar

Postbus 9232
1800 GE Alkmaar
072-8508200

Locatie studiezaal, kantoren en depotgebouw

Bergerweg 1
1815 AC Alkmaar

info@archieffalkmaar.nl
www.archieffalkmaar.nl

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5
BEHEREN VAN BETROUWBARE INFORMATIE	6
Toezicht op informatiebeheer	6
Omschakelen naar een digitale toekomst	7
ACTIEF PUBLIEKSBELEID	10
Digitaal publiek	10
Digitalisering	13
Sociale Media	15
Fysiek publiek	15
Activiteiten	16
Educatie	17
Cursussen en workshops	17
Scholen	17
Communicatie en PR	18
Publicaties	18
Historische sensatie	19
Tentoonstellingen	19
Rondleidingen	19
Lezingen	20
KLAAR VOOR DE TOEKOMST: BEHEER EN BEHOUD VAN DE COLLECTIE	21
Acquisitie	21
Restauratie en materieel beheer	22
Bewerking	23
Huisvesting en financiën	24
BESTUUR	25
PERSONEEL	26

Bijlagen

1	Resultaten benchmark archief-KPI's	29
2	Actief publieksbeleid	32
2.1	Digitaal publiek	32
2.2	Fysiek publiek	34
2.3	Educatie	36
2.4	Communicatie en PR	37
2.5	Historische sensatie	38
3	Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.	41
4	Ontvangen archieven in 2016	42
5	Ontsloten archieven in 2016	45
6	Aanwinsten beeldmateriaal in 2016	48
7	Ontsloten beeldmateriaal in 2016	49
8	Aanwinsten bibliotheek in 2016	50
9	Representatie	51

VOORWOORD

De wereld verandert snel, dat merken we ook in de wereld van archiveren en informatie-beheer. Had het archief vroeger een imago van een stoffige instelling waar nooit iets veranderde, tegenwoordig lijkt het er op dat er alles aan wordt gedaan om het tegendeel te bewijzen. Ontwikkelingen als automatisering, digitale beschikbaarstelling, open overheid en het duurzaam archiveren van 'digital born' archief zorgen ervoor dat de archivaris in de voorhoede van deze tijd mee moet lopen.

Daarbij is het een tijd van tegenstellingen. Enerzijds moeten er zoveel mogelijk data voor iedereen en altijd toegankelijk en uitwisselbaar gemaakt worden, anderzijds wordt de privacywetgeving steeds verder aangescherpt en krijgt de individuele burger meer mogelijkheden om zijn gegevens te laten 'vergeten'. Ook de betrouwbaarheid van de door de overheid verstrekte informatie wordt steeds belangrijker in deze tijd waarin er grote zorgen zijn over de invloed van 'fake news' en 'alternative facts'.

In dit speelveld beweegt de archivaris zich ook. Naast de zorg voor het cultureel erfgoed zal een archiefdienst als het Regionaal Archief steeds meer meedenken over en meewerken aan een goede informatievoorziening van de aangesloten gemeenten en zorgen dat deze informatie voor de toekomst op een goede en betrouwbare manier bewaard en beschikbaar gesteld kan worden.

In het kader hiervan is het goed om te zien dat op dit gebied het afgelopen jaar belangrijke stappen zijn gezet. Het Algemeen Bestuur heeft de ruimte gecreëerd om te komen tot een e-depotvoorziening, die in 2018 operationeel moet zijn. Hiermee zal voor de gemeenten een belangrijke stap gezet worden richting het voltooien van de gehele keten van digitaal werken: de informatie die volgens de Archiefwet overgebracht moet worden naar een archiefbewaarplaats kan dan eigenlijk al direct na afhandeling in het e-depot geplaatst worden in plaats van dat de gemeente er nog zelf 20 jaar zorg voor moet dragen. Naast een efficiencyvoordeel kan dit ook leiden tot een kostenbesparing.

Een belangrijke gebeurtenis dit jaar was de aansluiting van de gemeente Texel per 1 januari. Alle oudere archieven zijn van Texel overgebracht naar Alkmaar. Tegelijkertijd is er door de digitalisering en ontsluiting op naam van veel geraadpleegde bestanden, zorg voor gedragen dat ook op Texel belangrijke bronnen voor de eigen geschiedenis voor de burger van huis uit te raadplegen zijn.

Het Regionaal Archief heeft dit jaar de dienstverlening richting burger èn aangesloten overheden verruimd door een begin te maken met het aanbieden van 'scanning on demand', het op verzoek digitaliseren van dossiers die zich al in de archiefbewaarplaats bevinden. Een groot aantal dossiers betreffende bouwvergunningen is inmiddels digitaal beschikbaar. Het 'scanning on demand' kan voor gemeenten een grote besparing betekenen op het laten digitaliseren van papieren bestanden en biedt de burger een snelle service voor het opvragen en raadplegen van de dossiers.

Maar ook het papieren archief en de collecties zijn in 2016 niet vergeten. In het jaarverslag is daar alles over terug te vinden, van het 'vlakken' van de collectie van 3.000 charters tot het digitaliseren van vele strekkende meters bevolkingsregister en oud-notarieel archief. Wie dit verslag doorkijkt, zal zien dat er veel gerealiseerd is, iets dat alleen mogelijk is dankzij het enthousiaste en betrokken team medewerkers van het Regionaal Archief Alkmaar.

Paul Post
Directeur Regionaal Archief Alkmaar

BEHEREN VAN BETROUWBARE INFORMATIE

Gemeenten hebben groot belang bij goed en betrouwbaar informatiebeheer. Dit is noodzakelijk om taken effectief uit te kunnen voeren en voor het afleggen van bestuurlijke en politieke verantwoording. In de Archiefwet 1995 staat omschreven hoe en waarom de overheid zorgvuldig om moet gaan met haar informatie. Kenmerken als authenticiteit, betrouwbaarheid en duurzame bewaring staan hoog in het vaandel als het gaat om overheidsinformatie.

Toezicht op informatiebeheer

Betrouwbare informatie is van groot belang voor het functioneren van een overheid en democratie. Om dat te kunnen garanderen houdt de gemeentelijke archiefinspecteur toezicht op het archiefbeheer en voert hij inspecties uit. Jaarlijks wordt aan de hand van de Kritische Prestatie Indicatoren het KPI-verslag over archiefbeheer uitgebracht aan het college van B&W van de gemeenten. Het college legt middels dit verslag bestuurlijke verantwoording af aan de gemeenteraad over de kwaliteit van informatiehuishouding en de mate waarin de gemeente aan archiefwettelijke eisen voldoet.

- In het kader van het toezicht op het niet-overgebracht archief is geadviseerd en later verslag uitgebracht over de mate waarin de aangesloten gemeenten en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voldoen aan de hieraan gestelde wettelijke eisen. De verslaglegging wordt gebaseerd op de door de VNG ontwikkelde Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's).

Benchmark archief KPI's

Net als het voorgaande jaar is er weer een benchmark opgesteld, waarbij door middel van kleuren in één oogopslag duidelijk wordt hoe de gemeenten ten opzichte van elkaar presteren. Deze bestaat uit negen kerncompetenties, gerangschikt naar mate van prioriteit, zoals beoordeeld door het Regionaal Archief. Zo krijgen bijvoorbeeld het beschikken over voldoende mensen en middelen en het overzicht hebben van de informatiehuishouding een zwaarder gewicht.

Ten opzichte van vorig jaar hebben alle gemeenten progressie geboekt en kleurt de benchmark als gevolg hiervan een stuk 'groener'. De benchmark laat een positieve trend zien. De gemeenten besteden ruim voldoende zorg en aandacht aan de handhaving en verbetering van de kwaliteit van hun informatiehuishouding. Wel ligt er bij het merendeel van de gemeenten nog een reeks punten die aandacht behoeven en die planmatig opgepakt dienen te worden. Met name de verbetering en optimalisatie van de digitale informatievoorziening, waarin archieven in goede, geordende en toegankelijke staat op een duurzame wijze worden beheerd, vergt een structurele en consistente aanpak.¹

Frans (archiefinspecteur):

Het werken met de KPI's is een goed middel om de prestaties van gemeenten wat betreft de eigen informatiehuishouding onderling met elkaar te vergelijken. De op basis van de KPI's opgestelde benchmark kleurt dit jaar veel groener dan in 2015, waar ik erg blij mee ben. Het toont aan dat de gemeenten de eigen informatiehuishouding op veel punten hebben verbeterd.

¹ Zie bijlage 'Resultaten benchmark archief-KPI's' op pagina 29 voor de uitslag van de benchmark.

Inspecties

De volgende inspecties zijn uitgevoerd:

- Begin 2016 is er een integrale inspectie uitgevoerd bij de gemeente Texel, waarvan de bevindingen zijn gerapporteerd aan het college van B&W.
- De archiefruimten van de gemeenten Alkmaar en Heiloo zijn door de archiefinspectie geïnspecteerd om vast te stellen of deze voldoen aan archiefwet- en regelgeving.

Daarnaast heeft de gemeentelijke archiefinspectie in het kader van het toezicht op de niet-overgebrachte archieven de Sector Interbestuurlijk Toezicht van de Provincie Noord-Holland ondersteund in de uitvoering van zijn werkzaamheden door het uitwisselen van informatie en het indien nodig bijwonen van het zogeheten verificatiegesprek met de gemeenten.

Advies

De archiefinspectie geeft binnen de kaders van archiefwet- en regelgeving advies over selectie, vernietiging, vervanging, vervreemding, overbrenging, kwaliteitszorg en (digitaal) informatiebeheer. Ook in 2016 speelde vervanging een grote rol bij gemeenten. Bij veel gemeenten is bij het archiefbeheer sprake van een hybride situatie en het beheren van in feite twee archieven (analoog en digitaal) brengt extra kosten met zich mee. Het is daarom voor gemeenten wenselijk de hybride situatie achter zich te laten en volledig digitaal te gaan, onder meer door vervanging van papieren door digitale dragers. Het Regionaal Archief ondersteunt deze ontwikkeling, mits de inrichting van de digitale informatiehuishouding op orde is. Om dat te bewerkstelligen moeten gemeenten grip krijgen op de digitale informatie in *alle* gemeentelijke systemen, dit in samenwerking met afdelingen als DIV en Informatisering & Automatisering.

- In het kader van het toezicht op de niet-overgebrachte archieven heeft de archiefinspectie de ontwikkelingen gevolgd bij de BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo) en waar nodig kaders gesteld en advies gegeven.
- De archiefinspectie heeft het hele jaar door advies (binnen de kaders van archiefwet- en regelgeving) gegeven over selectie, vernietiging, vervanging, vervreemding, overbrenging, kwaliteitszorg en (digitaal) informatiebeheer.
- Op grond van het Besluit Informatiebeheer van de gemeenten Castricum, Heerhugowaard, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen, Texel en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft de archivaris advies uitgebracht over het voorgenomen besluit om archiefbescheiden te gaan vervangen door digitale reproducties.

Omschakelen naar een digitale toekomst

De overheid schakelt steeds meer over op volledig digitale werkwijzen. Digitalisering heeft uiteraard grote consequenties voor de informatievoorziening en het archiefbeheer. Om er voor te zorgen dat digitale informatie voor lange tijd raadpleegbaar blijft, is het van belang dat het Regionaal Archief en de lokale overheden al bij de inrichting van informatieprocessen samenwerken. Dit vraagt om een andere verhouding tussen gemeenten en het Regionaal Archief.

Naast het beheer over de overgebrachte archieven, het toezicht op de niet-overgebrachte archieven en de meer formele adviesrol, krijgt het archief een kennisfunctie op het gebied van het duurzaam beheren en beter toegankelijk maken van digitale informatie.

Ook streeft het archief er naar om dienstverlening te ontwikkelen die enerzijds gemeenten ontlast en schaalvoordeel oplevert, en anderzijds overheidsinformatie beter

toegankelijk maakt voor zowel de ambtenaren van de aangesloten gemeenten als voor burgers en bedrijven.

Naar aanleiding van de eerder uitgevoerde pilots en de plannen richting de realisatie van een e-depot, heeft het Algemeen Bestuur in 2016 besloten om ruimte te maken in de financiële begroting door de gemeentelijke bijdrage per 2017 te verhogen met 30 cent per inwoner. Hiermee is er voldoende ruimte gecreëerd om het benodigde personeel te werven zodat de volgende stap gezet kan worden. Per 2017 zal een extra adviseur digitale informatie/e-depot geworven worden.

Kennisnetwerk

Het Regionaal Archief is actief in verschillende landelijke kennisnetwerken, zoals werkgroepen van het landelijke archiefinnovatieprogramma Archief2020 en het overleg van Adviseurs Digitale Informatie. In deze netwerken leren wij van andere organisaties en delen wij kennis opgedaan in onze eigen projecten. Het programma Archief2020 is in 2016 geëindigd.

Ruud (archiefassistent):

E-depot en scanning on demand zijn mooie nieuwe ontwikkelingen. Je moet op de toekomst voorbereid zijn. Mensen zijn er steeds meer aan gewend dat informatievoorziening digitaal plaatsvindt.

E-depot

De omschakeling van overheden naar digitale werkwijzen blijft een belangrijke prioriteit voor het Regionaal Archief. Vanaf 2014 wordt geëxperimenteerd met opname van digitale informatie in een e-depot. Medio 2016 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met een verhoging van de bijdrage van gemeenten om deze werkzaamheden voort te zetten. Het Regionaal Archief heeft de opdracht gekregen van het Algemeen Bestuur om voorbereidingen te treffen voor de inrichting van een e-depot, opdat het digitaal informatiebeheer en de toegankelijkheid van digitale informatie van alle aangesloten gemeenten in gezamenlijkheid duurzaam kan worden geborgd. Doel is dat alle aangesloten gemeenten in 2018 gebruik kunnen maken van dit gezamenlijke e-depot.

In het kader van het e-depot zijn al voorbereidingen getroffen om de informatie bij de gemeenten voor te

bereiden op overbrenging naar een e-depot. Hiertoe is naast het reguliere overleg met de informatiemedewerkers van de gemeenten een e-depotbijeenkomst en een TMLO-bijeenkomst georganiseerd. TMLO staat voor 'toepassingsmodel lagere overheden', een metadatamodel dat de landelijke standaard zal moeten worden.

Project 3x3 afgerond

In juni 2016 hebben we het in 2014 gestarte pilot-project '3x3: duurzaam digitaal archiveren' afgerond. In dit project is gewerkt aan een koppeling van het DMS Corsa (leverancier: BCT) met de e-depotoplossing geleverd door leverancier Data Matters. De pilot 3x3 heeft veel opgeleverd: deelname in een landelijk kennisnetwerk, kennis op het gebied van e-depots, landelijke standaarden en digitale duurzaamheid, maar ook vooral de praktische ervaring van de samenwerking met verschillende partijen en leveranciers. Toch heeft de pilot ons ook het inzicht gebracht dat er nog een groot gat is tussen wensen en ideeën wat betreft het e-depot en de uiteindelijke realisatie ervan. Landelijke standaarden staan nog in de kinderschoenen en ook de markt voor e-depotvoorzieningen is nog niet voldoende ontwikkeld. Ook de techniek blijkt soms een drempel. Dit is echter geen reden om een afwachtende houding aan te nemen. Integendeel, we blijven met geïntensiverde kracht werken aan de ontwikkeling van een e-depot, en de doelstelling om in 2018 een functionerend e-depot aan onze aangesloten archiefvormers te kunnen bieden, blijft van kracht.

Videotulen

Voor het tweede e-depotproject hebben we gekozen voor samenwerking met het Noord-Hollands Archief, om ook ervaring op te doen met de landelijke e-depotoplossing die is ontwikkeld door het Nationaal Archief en enkele grotere regionaal historische centra. De dataset 'Videotulen' van de gemeente Den Helder staat hier centraal. Deze term is een samentrekking van 'video' en 'notulen', en heeft betrekking op de audiovisuele registraties van raads- en commissievergaderingen die via internet te raadplegen zijn. Na een grondig vooronderzoek is beschreven hoe dit complexe informatiebestand bestaande uit audio-bestanden, videobestanden, tekstbestanden en gestructureerde data in de juiste samenhang aan het e-depot moet worden aangeleverd.

Verkenning

In de tweede helft van 2016 heeft het Regionaal Archief een verkenning uitgevoerd onder alle aangesloten gemeenten, waarbij de gemeentelijke behoeften rondom digitaal informatiebeheer in een e-depotvoorziening centraal stonden. Uit dit onderzoek bleek dat de gemeenten behoefte hebben aan een e-depot en bij de implementatie ervan advies en ondersteuning vanuit het Regionaal Archief verwachten. Gemeenten hechten vooral belang aan een goede aansluiting tussen e-depot en DMS of zaakstelsel. Wel is het applicatielandschap van de aangesloten gemeenten erg heterogeen: er zijn dus veel verschillende systemen waar het e-depot op moet aansluiten. Daarnaast bevestigde de verkenning dat gemeenten nog geen goed beeld hebben van de kwantiteit en kwaliteit van de informatie die in aanmerking komt voor opname in een e-depot.

E-loket Bouwdossiers

We zijn in april 2016 van start gegaan met de dienstverlening vanuit het E-loket bouw-dossiers bouwdossiers.archiefalkmaar.nl/. Bouwdossiers worden veelvuldig opgevraagd door zowel particulieren als gemeentebestuurders, omdat ze informatie bevatten die van belang is bij bijvoorbeeld het kopen of verbouwen van een huis. Daarnaast zijn ze ook interessant voor de historisch geïnteresseerde bezoeker.

Het E-loket Bouwdossiers is een webportaal waarmee de dossiers van bouwvergunningen (o.a. tekeningen en berekeningen) makkelijk digitaal kunnen worden aangevraagd en online worden ingezien. Op dit moment kunnen de bouwdossiers van de gemeente Den Helder vanaf circa 1900 tot 2010 online worden aangevraagd.

Digitaliseren op Verzoek

Als aangevraagde dossiers met bouwvergunningen nog niet zijn gedigitaliseerd, wordt dat tegen een vergoeding door medewerkers van het Regionaal Archief gedaan. Als een dossier al gedigitaliseerd is, blijft het via het E-loket toegankelijk en is inzage kosteloos. Het Regionaal Archief neemt met deze service zorg uit handen van gemeenten die hun bouwvergunningendossiers nog niet (volledig) hebben gedigitaliseerd. De gemeente hoeft dan geen risicovol digitaliseringsproject aan te gaan en er wordt alleen gescand en dus betaald voor daadwerkelijk opgevraagde bouwdossiers.

Vanaf 20 april 2016 heeft het Regionaal Archief **1.081** bouwdossiers van de gemeente Den Helder op verzoek gescand. Er werd **232** keer een dossier aangevraagd dat al digitaal beschikbaar was.

ACTIEF PUBLIEKSBELEID

Het Regionaal Archief voert een proactief publieksbeleid waarbij we mensen in ons werkgebied zelf opzoeken en actief naar buiten treden met onze collectie. Dit verslagjaar is dan ook zowel ingezet op digitalisering als op gebruik van social media en verbreding van de openingstijden en activiteiten voor fysieke bezoekers ingezet. Zo blijven we streven naar een steeds verdere vergroting van het publieksbereik.

Digitaal publiek

Digitale dienstverlening zorgt ervoor dat onderzoekers op afstand, dag en nacht hun werk kunnen doen. De website archieffalkmaar.nl biedt niet alleen digitaal toegang tot onder meer informatie over de organisatie, gebruiksvoorwaarden, de archieven en de bibliotheek, maar geeft ook de mogelijkheid tot het online zoeken in en het bekijken van bronnen. Bijvoorbeeld in databases zoals de gedigitaliseerde genealogische bronnen, beeldbank, krantenviewer en tijdschriftenviewer. De genealogische bronnen bieden inmiddels ruim **2,2 miljoen** records op naam.² De beeldbank bevat in totaal ruim **71.000** beelden.

In 2016 zijn – dankzij vrijwilligers – **86.436** genealogische akten ingevoerd met **181.542** namen.

In 2016 is de gemeente Texel aangesloten bij het Regionaal Archief, waarbij ook de Texelse archieven zijn overgebracht. Zowel de Bevolkingsregisters als de Registers van de Burgerlijke Stand van Texel zijn inmiddels op naam doorzoekbaar. Daarmee is het totale genealogische databestand uitgebreid met **117.403** records.

> M.C. Uitdehaag, burgemeester van Texel tekent voor toetreding onder toezicht van de voorzitter en de directeur van het RHCA.

Met deze getallen komen we tot het volgende overzicht van ingevoerde ‘personen’ in onze database:

Register	stand eind 2015	stand eind 2016	toename in 2016
Bevolkingsregisters	769.097	840.731	71.634
DTB	501.665	501.668	3
Burgerlijke Stand	246.025	291.800	45.775
Repertoria	411.008	592.550	181.544
Totaal	1.927.795	2.226.749	298.956

² Eén persoon kan in meerdere digitale archiefstukken voorkomen, maar in één archiefstuk kunnen ook meerdere personen genoemd worden.

Door de transcriptiewerkgroep, bestaande uit vrijwilligers, zijn in 2016 **vijf** inventarisnummers getranscribeerd, terwijl andere vrijwilligers meegewerkt hebben aan het ontsluiten van de beeldcollectie.³

Het gebruik van archiefbronnen wordt door de toegankelijke website ook voor minder ervaren onderzoekers makkelijker. In 2016 heeft de website archiefalkmaar.nl dan ook:

- **287.790** unieke bezoekers gehad (2015: 338.000).
- Deze unieke bezoekers brachten samen **491.998** bezoeken aan archiefalkmaar.nl. (2015: 540.017).
- Tijdens deze bezoeken zijn **4.206.290** pagina's bekeken (2015: 4.352.251).

De meeste bezoekers gebruikten de site voor het raadplegen van genealogische gegevens en de digitale kranten.

Ten aanzien van de digitale bezoekcijfers is er sprake van een stabilisering vergeleken met het voorgaande verslagjaar. Dit ondanks het feit dat er met de aansluiting van Texel een groei verwacht zou kunnen worden. De reden voor de stabilisering is het feit dat steeds meer van onze gegevens ook via andere websites te raadplegen zijn. Door de Wet Hergebruik Overheidsinformatie (WHO) is van overheidswege gestimuleerd om de beschikbare digitale data zo veel mogelijk te verspreiden en dus ook voor andere instellingen en ondernemers vrijwel om niet beschikbaar te stellen. Dit heeft onder meer geleid tot het opnemen van al onze genealogische data in de particuliere website Openarchieven.nl (139.021 paginaweergaven in 2016). Deze website richt zich, net als het al bestaande [WieWasWie](http://WieWasWie.nl) (website van het Centraal Bureau voor Genealogie', in 2016 37.828 gebruikers, 180.087 sessies en 633.713 paginaweergaven), op het aan het publiek beschikbaar stellen van alle beschikbare Nederlandse genealogische data middels een abonnementensysteem. Ook zijn verschillende onderdelen van de fotocollectie via Flickr beschikbaar gesteld en volledig vrij te downloaden. Dit past precies in het streven van de overheid dat 'in beginsel alle openbare overheidsinformatie zo gemakkelijk mogelijk beschikbaar moet zijn voor burgers en bedrijven. Deze openbare overheidsinformatie kan, naast het doel waarvoor zij is verzameld, waarde hebben voor partijen buiten de overheid. Op basis van overheidsinformatie kunnen nieuwe producten en diensten met uiteenlopende doeleinden worden ontwikkeld.'

Het Regionaal Archief blijft ook digitaal in beweging en is continu op zoek naar vernieuwingen en verbeteringen. In 2016 is een start gemaakt met de vernieuwing van de website van de archiefdienst. In de loop van 2017 zal de nieuwe website online staan.

Annemarie (dienstverlening):

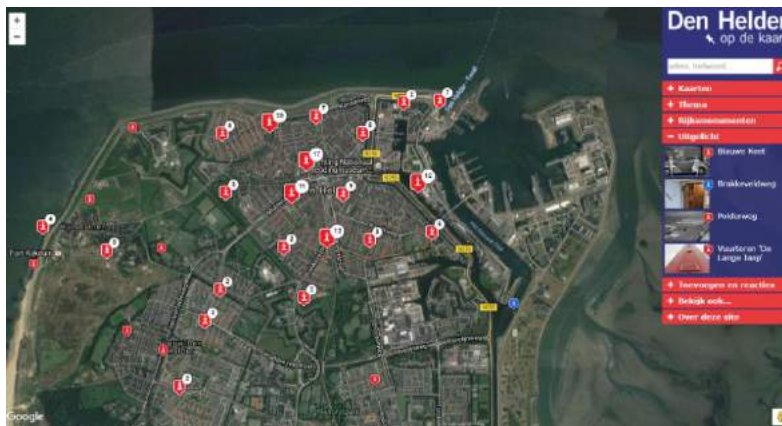
Tijdens het Symposium Notariële Archieven Amsterdam heb ik kennis gemaakt met het project Venice Time Machine. Ik was zeer onder de indruk hoe op basis van gedigitaliseerde archiefstukken een wijk in Venetië driedimensionaal gereconstrueerd is door de tijd heen. Je kunt zo heel mooi zien wat er door de eeuwen heen is veranderd. Daarbij zijn meteen met een muisklik de bijbehorende archiefstukken digitaal in te zien. Een inspirerend voorbeeld!

³ Zie bij 'Personeel' onder 'Vrijwilligers en werkgroepen' op pagina 28 voor een overzicht van de ontsloten akten en transcripties. En bijlage 'Ontsloten beeldmateriaal' op pagina 49 voor een overzicht van ontsloten beeldmateriaal.

Belangrijk in de digitale ontsluiting van bronnen is ook de samenwerking met de historische verenigingen gericht op het beheren en ontsluiten van hun collecties. Het gaat om de historische verenigingen van Bergen, Callantsoog, Den Helder, Schagen, Schermer-eiland en Sint Pancras, die hun beeldcollecties beheren via het beheersysteem Memorix Maior, gefaciliteerd door het Regionaal Archief.

Dit past in het streven om zoveel mogelijk samen te werken, waarbij ook genoemd moet worden het digitaal beschikbaar stellen van de tijdschriften van de historische verenigingen, waar bijna alle verenigingen uit onze regio aan deelnemen, inmiddels 17.

Naast de reguliere website beheert het Regionaal Archief verschillende 'op de kaart'-websites. Deze interactieve websites bieden verschillende partijen de mogelijkheid hun collectie te ontsluiten. Het Regionaal Archief gaat hierin graag de samenwerking aan met derden, zoals historische verenigingen en bibliotheken. In 2016 is het aantal sites verder uitgebreid. Er zijn nu 'op de kaart'-sites voor Alkmaar, Den Helder, Heerhugowaard en Heiloo. De sites voldoen duidelijk aan een behoefte. Naarmate er meer informatie aanwezig is, worden de sites ook meer bekeken. Op de website alkmaaropdekaart.nl waren de meest bekeken individuele locaties in het verslagjaar de voormalige Dominicuskerk, de Accijnstoren en V&D.

De website denhelderopdekaart.nl toont op speelse wijze historische informatie over Den Helder.

Nieuwe initiatieven

De start van een nieuwe website, historylab.nl, moet ook gezien worden in het kader van de wet Hergebruik Overheidsinformatie. Het doel van deze site is om mensen te inspireren over wat ze kunnen doen met de data die wij vrijgeven via Flickr (afbeeldingen), API's (genealogische data en afbeeldingen) of OAI-PMH aanvraag (inventarissen archieven). Niet alleen kunnen individuele burgers hier inspiratie opdoen om voor zichzelf iets leuks te doen met een individuele afbeelding, maar ook bedrijven en instellingen kunnen hier zien hoe ze hele datasets kunnen integreren in hun eigen websites. De lancering van deze website leverde veel media-aandacht op en leidde tot positieve reacties uit het werkveld. Het gebruik van de data is niet altijd meetbaar, maar we zien dat met name de afbeeldingen op Flickr veel aandacht krijgen, terwijl de koppeling naar onze datasets bijvoorbeeld gebruikt wordt door de website openarchieven.nl.

Naast het actieve gebruik van verschillende social media (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Google+, Snapchat, Flickr en Pinterest) is in 2016 een experiment gedaan met Snapchat. We probeerden een jongere groep mensen te bereiken (15-25 jaar). De snaps werden goed bekeken in verhouding tot het aantal volgers. Of dit gebruik leidt tot een regulier gebruik van dit medium is nog twijfelachtig.

Dit is wel het geval met Instagram, dat in 2016 echt een volwaardig onderdeel is geworden van de communicatiemix. We kregen daar **500** volgers bij en het gemiddeld aantal likes stijgt per maand.

Ook is gekeken naar het gebruik van interactieve kaarten op Thinglink als aanvulling op de 'Ik was erbij'-artikelen, blogs of actualiteiten. Dit bleek goed te werken en makkelijk inpasbaar in de blogs.

Gedurende het verslagjaar is steeds geprobeerd om, inspelend op de actualiteit, via de website met behulp van nieuwe technieken aandacht te vragen voor bepaalde onderwerpen. Via korte filmpjes op Youtube ('hands of history') werd uitleg gegeven over materiaal uit onze collectie. In oktober is veel materiaal over Alkmaars Beleg in 1573 online beschikbaar gemaakt, onder meer via blogs. In het archiefgebouw is een speciale 'beleglezing' georganiseerd, die veel bezoekers trok. De mix van online- en offline-activiteiten werd door het publiek erg gewaardeerd.

Still uit een van 'hands of history'- filmpjes op Youtube, met informatie over de beeld- en archiefcollecties van het Regionaal Archief.

Digitalisering

Ook in 2016 is er gewerkt aan verdere digitalisering van archieven en collecties bij het Regionaal Archief. Naast de reguliere activiteiten liepen er enkele projecten, zoals het Charterproject, het Metamorfozeproject Graft en de samenwerking met Familysearch. Door collecties digitaal te ontsluiten zijn ze voor een breed publiek en 24 uur per dag bereikbaar voor geïnteresseerden.

Vanwege de bezuinigingen was er de laatste jaren nauwelijks budget voor digitalisering van bronnen. Door het creëren van aanvullende fondsen, zoals het aanvragen van subsidies en het meedraaien in projecten van derden zijn we er toch in geslaagd een flink aantal projecten te realiseren.

Digitalisering Gerealiseerd (uitgedrukt in pagina's)	werkelijk 2015	begroot 2016	werkelijk 2016
bibliotheek (kranten, adresboeken, tijdschriften)	2.587	6.000	0
atlas (prenten, foto's, kaarten, tekeningen enz.)	5.653	3.000	8.650
archieven (m.n. genealogische bestanden)	300.000	5.000	700.000

Metamorfoze-project digitalisering oud-archief Graft

Dit jaar is een begin gemaakt met de digitalisering van de oudere archieven van Graft van 1348 tot ca. 1813. Het betreft in totaal 26 meter archief, het project heeft een doorlooptijd van twee jaar. Na digitalisering zullen deze archivalia via de website van het Regionaal Archief voor iedereen online te raadplegen zijn.

Met dit project is een bedrag van ongeveer twee ton gemoeid. Vanwege het nationale belang van dit archief heeft het landelijke Bureau Metamorfoze dat zich inzet voor het behoud van het papieren erfgoed, besloten het gehele project te financieren. Historici hadden de rijkdom van deze archieven al ontdekt. Zo schreef de bekende historicus Van Deursen in 1994 aan de hand van het vele archiefmateriaal een boek over de geschiedenis van Graft in de zeventiende eeuw onder de titel 'Een dorp in de polder'.

Bij de praktische uitvoer van het project is een extern bureau ingeschakeld, zodat het proces van het niet toegankelijk zijn van de archiefstukken zo kort mogelijk duurt. Het voorbereiden van de stukken voor digitalisering is in eigen huis gebeurd. Dit betreft met name het schoonmaken van de archiefstukken, het aanbrengen van verstevigingen en het ontkreuken van het papier.

Harry (dienstverlening):

Geweldig dat het Bureau Metamorfoze de historische waarde van de uiterst volledige archieven van Graft heeft onderkend. Voor ons publiek geeft het een grote meerwaarde om straks alle stukken uit de Grafter archieven digitaal te kunnen inzien. Wie weet komen er allerlei nieuwe publicaties uit voort!

Digitaliseringsproject bevolkingsregisters

De grote stijging bij het digitaliseren van archieven werd mogelijk gemaakt door de samenwerking met Familysearch, die in 2015 begon met het project 'digitalisering bevolkingsregisters'.

In 2016 is dit project afgerond. Familysearch heeft al onze bevolkingsregisters over de periode 1850-1920 gedigitaliseerd. Dit betekent dat nu het gehele bevolkingsregister over de periode 1850-1940 digitaal is in te zien. In voorgaande jaren heeft het Regionaal Archief zelf al de registers over 1920-1940 gedigitaliseerd en op naam ontsloten. Familysearch digitaliseerde aanvullend ook de bij het bevolkingsregister behorende woningkaarten en huisregisters over de periode 1850-1940, die in de eerdere digitaliseringsslag niet meegenomen waren. Het totale project omvatte circa 200.000 scans. In dit verslagjaar zijn circa **50.000** scans vervaardigd (100.000 pagina's). Familysearch heeft een deel van de beelden inmiddels geplaatst op de eigen website en heeft gratis kopieën van de scans geleverd aan het Regionaal Archief. De kopie-scans zullen door de archiefdienst in de loop van 2017 ook op de eigen website geplaatst worden. Bezoekers van het archief kunnen dan het gehele bevolkingsregister tot 1940 integraal raadplegen.

Digitaliseringsproject notariële archieven Alkmaar

In de loop van het jaar is door Familysearch begonnen met een volgend project, het digitaliseren van het Alkmaarse notarieel tot en met 1842. Het totale project omvat ongeveer 464.000 scans, waarvan aan het eind van het jaar **300.000** scans (600.000 pagina's) zijn gerealiseerd. Van deze scans heeft het Regionaal Archief gratis kopieën ontvangen. Ook deze zullen in de komende jaren via de website beschikbaar worden gesteld.

Digitalisering beeldcollecties

Ook enkele belangrijke beeldcollecties zijn gedigitaliseerd. Het betreft **3.000** foto's uit de gemeentelijke collectie van Den Helder, **4.000** foto's uit de collectie Piet Mooij (Bergen), **450** foto's uit de collectie van de Historische Vereniging Callantsoog, **350** glasplaatnegatieven en tekeningen uit de collectie Ponstijn en **850** glasplaatnegatieven uit de collecties Vos (Callantsoog) en die van de gemeente Alkmaar. In totaal betreft dit **8.650** items.

Daarnaast is er circa **5 uur** filmmateriaal gedigitaliseerd, onder meer uit de collectie Van der Feen de Lille.

Van deze en eerder gedigitaliseerde beeldcollecties zijn er in het verslagjaar **6.650** beelden gepubliceerd in onze beeldbank.

Jesse (conservator beeldcollecties):

Het is fijn dat we dankzij de wet Hergebruik nu veel beeldmateriaal kosteloos ter beschikking kunnen stellen aan het publiek. Als de nieuwe website gereed is kan iedereen straks op een makkelijke manier oude foto's, tekeningen, prenten en kaarten downloaden.

Social media

Het Regionaal Archief maakt actief gebruik van social media om het publiek te bereiken. We spreken nieuwe doelgroepen aan – bijvoorbeeld jongeren – en kunnen onze collecties op vernieuwende manieren delen. Ook is de interactiviteit op social media vergroot. We zagen ook dit jaar een opgaande lijn in het aantal vragen over het archief en haar collecties via Facebook en Twitter. Alleen maar zenden is er niet meer bij, we ontvangen ook veel; berichten worden meer gedeeld en er wordt meer en uitgebreider gereageerd.

Twitter @ArchiefAlkmaar: **1.570** volgers.

Facebook Regionaal Archief Alkmaar: **3.871** vrienden.

Fysiek publiek

In 2016 heeft het Regionaal Archief in totaal **7.778** fysieke bezoekers ontvangen. Daarvan bezochten **3.557** personen de studiezaal om genealogisch of historisch onderzoek te doen. De overige bezoekers, **4.221** personen, kwamen voor activiteiten, cursussen/workshops, lezingen, rondleidingen en voor de vaste tentoonstelling.⁴

Het aantal fysieke bezoeken aan de studiezaal voor archiefonderzoek (3.557 bezoeken) is 4% lager dan in 2015 (3.700 bezoeken). Geconstateerd kan worden dat er structureel nog steeds sprake is van een daling van het fysieke bezoek, maar de daling is dit jaar veel minder geprononceerd dan in het vorige verslagjaar, toen de bezoekerscijfers 12,4% gedaald waren ten opzichte van het jaar ervoor. Wellicht is er toch sprake van een zekere stabilisering.

- In het verslagjaar zijn weer vele publicaties en bijdragen in boeken, kranten, tijdschriften verschenen waarbij de archieven en collecties van het Regionaal Archief zijn gebruikt als bron.⁵ Veel positieve reacties werden weer ontvangen naar aanleiding van de wekelijkse rubriek 'Ik was erbij' in de streekeditie Alkmaar van het Noordhollands Dagblad. In deze door medewerkers van het Regionaal Archief verzorgde rubriek wordt aandacht besteed aan historische gebeurtenissen in het recente verleden.

⁴ Uitgesplitst: 1.200 bij activiteiten, 980 scholieren en leerlingen, 188 cursisten en bezoekers van workshops, 1.224 bezoekers van lezingen, 410 bezoekers van de vaste tentoonstelling en 219 deelnemers aan een rondleiding. De circa 5.000 bezoekers aan de Grote Kerk tijdens Open Monumentendag zijn niet meegerekend.

⁵ Zie bijlage 'Actief publieksbeleid' onder 'Fysiek publiek' op pagina 34 voor een overzicht van de publicaties.

Activiteiten

Het Regionaal Archief organiseerde in 2016 een aantal activiteiten op eigen initiatief. Deze werden bezocht door in totaal **348** personen.

In het voorjaar werd een middag georganiseerd over de geschiedenis van de regionale popmuziek, die 65 bezoekers trok. Het was een geanimeerde bijeenkomst, waar ook veel (oud-)musici aan deelnamen. Eveneens succesvol waren dit jaar de presentaties in het gebouw van het Regionaal Archief rond de viering van het Beleg van Alkmaar in 1573 en naar aanleiding van de ontdekking van een muurschildering van Alkmaar in 1573 en 1945 in een Alkmaars schoolgebouw. De presentaties werden bezocht door 83 personen. In samenwerking met de gemeente Alkmaar (afdeling Monumenten) werd in het verslagjaar een speciaal evenement georganiseerd rondom de telefoonbunker uit de Tweede Wereldoorlog bij Huize Voorhout in Alkmaar. De bunker was een dag lang geopend. Er was een kleine expositie te zien, medewerkers van het Regionaal Archief gaven uitleg. Via social media was van te voren veel aandacht gegenereerd. Het evenement bleek een enorme publiekstrekker. Maar liefst **852** mensen kwamen langs om de bunker te bezichtigen.

Mark (social media, website):

De openstelling van de bunker R616 in Alkmaar tijdens onze WO2-week was een enorm hoogtepunt. De hele dag lange rijen en veel media-aandacht. Het succes was voornamelijk te danken aan berichtgeving op de social media. Dat laat de kracht zien van deze media.

Het Regionaal Archief participeert ook in activiteiten waarbij cultuur of erfgoed lokaal, regionaal of landelijk onder de aandacht wordt gebracht. Zoals tijdens:

- Kunst tot de Nacht, waarbij **200** mensen de studiezaal bezochten. Tijdens deze culturele avond werd in het archiefgebouw een 'Cinéma Historique' georganiseerd. Historische films uit de collecties van het Regionaal Archief werden getoond in een zo authentiek mogelijke setting. De veelal stomme films werden geïntroduceerd door een 'explicateur' en begeleid door live pianomuziek.
- Open Monumentendag. Het Regionaal Archief was met een stand goed zichtbaar in de Grote Kerk, waar het centrale informatiecentrum was gevestigd. Er waren ongeveer **5.000** bezoekers.

Educatie

Het Regionaal Archief biedt (toekomstige) gebruikers van archieven cursussen, workshops en andere educatieve programma's aan om competenties eigen te maken die nodig zijn bij archiefonderzoek. We springen met ons cursussenaanbod in op het overbrengen van specialistische kennis die direct in verbinding staat met het gebruik van de collectie. Het Regionaal Archief heeft daarmee een uniek aanbod aan cursussen en workshops binnenshuis en op locatie. Dit jaar is bijvoorbeeld samengewerkt met KopGroep Bibliotheken op Texel en Bibliotheek Kennemerwaard in Alkmaar.

Cursussen en workshops

In 2016 namen **188** mensen deel aan een cursus, workshop of spreekuur.⁶ Naast de reguliere reeks cursussen in bijvoorbeeld oud schrift, werken met name de introductiemiddagen en de archief-sprekuren drempelverlagend. Onderzoekers met behoefte aan deskundig advies van een archief-medewerker krijgen tijdens het spreekuur persoonlijk begeleiding bij het vinden van nuttige bronnen bij hun historisch of genealogisch onderzoek. Dit sluit prima aan op de introductiemiddagen voor beginnende archiefonderzoekers.

Onderzoek naar de bewoningsgeschiedenis van huizen, straten en wijken is de laatste jaren erg populair geworden. Het Regionaal Archief sloot hierop aan met workshops over het doen van onderzoek naar de geschiedenis van huizen, winkels en bedrijven. Ook werden specifieke workshops verzorgd over kadastrale en notariële archieven, die vooral voor bewoningsgeschiedenis van groot belang zijn. De workshops trokken in totaal **60** deelnemers.

Emmie (studiezaal en educatie)

De nieuwe aanpak voor de leerlingen van het voortgezet onderwijs werkt heel goed. We leggen van te voren basisliteratuur klaar over de vooraf met de docenten afgesproken onderwerpen, zodat de leerlingen meteen aan de slag kunnen en meer tijd hebben om zelf secundaire literatuur en archiefstukken te zoeken.

Scholen

Het Regionaal Archief draagt graag bij aan de kennisontwikkeling op het gebied van regionale geschiedenis van leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs. We stimuleren geschiedbeoefening onder kinderen en jongeren door middel van educatieprogramma's. Onze overtuiging is dat ieder kind een keer in zijn schooltijd in aanraking moet zijn gekomen met het archief, net zoals velen een bibliotheek of museum bezoeken. De geschiedenis van de stad of het dorp waar de leerlingen opgroeien en in sommige gevallen de familiegeschiedenis van deze leerlingen ligt immers in het archief! Na een bezoek zijn ze op de hoogte van de soort informatie die ze hier – of in een andere archiefinstelling – kunnen vinden. Er is uiteraard veel meer te vinden dan alleen via internet beschikbaar is.

Zo zijn **353** middelbare scholieren (2015: 200) uit Alkmaar, Schagen en Bergen geholpen bij het schrijven van een profielwerkstuk⁷ of andere schoolopdrachten. Ook ontving het

⁶ Zie bijlage 'Actief publieksbeleid' onder 'Educatie' op pagina 36 voor een overzicht van de gegeven cursussen en workshops.

⁷ De hechte samenwerking met de scholen in het voortgezet onderwijs bracht ons op het idee reeksen van onderwerpen voor profielwerkstukken in een overzichtelijk bestand onder te brengen met vermelding van aanbevolen literatuur, beschikbaar beeldmateriaal en te raadplegen archiefstukken. Bij alle mogelijke

Regionaal Archief **627** basisschoolleerlingen (2015: 492). Het Regionaal Archief participeert in Cultuur Primair, het loket voor cultuureducatie in het primair onderwijs, een samenwerkingsverband van scholen, cultuuraanbieders en gemeenten in de regio Noord-Kennemerland.

De basisschoolleerlingen doorlopen een ochtendvullend programma waarbij zij leren welke archieven en collecties het Regionaal Archief in huis heeft, waarom deze worden bewaard en welke informatie er in te vinden is. Een belangrijk onderdeel hierbij is dat de scholieren ook daadwerkelijk kennis nemen van originele archiefstukken. De bezoeken vanuit het voortgezet onderwijs worden voorbereid samen met de docenten. Tijdens hun bezoek gaan de leerlingen na een algemene introductie op zoek naar gegevens over historische onderwerpen in de archieven en collecties van het Regionaal Archief.

Communicatie en PR

We streven ernaar met onze online platformen mensen te inspireren onze collecties te gebruiken. Daarom vinden we de zichtbare toename in interactiviteit op social media kanalen ook zeer geslaagd. We zijn actief geweest op Facebook, Twitter, Pinterest, Google+, Flickr, Youtube, Instagram, Tumblr, History Pin, LinkedIn en Wikipedia/wikimedia. Daarnaast dragen de traditionele media bij aan een breed publieksbereik. Persberichten worden gericht en met succes verspreid onder lokale en regionale media in het werkgebied.

Het Regionaal Archief verstuurde in 2016 in totaal **24** persberichten. Deze zijn, afhankelijk van het onderwerp, verspreid over lokale en regionale media in het werkgebied.⁸ Het nieuws werd onder meer overgenomen door NH Nieuws, Alkmaarsche Courant, Heldersche Courant, Texelse Courant, huis-aan-huis- en nieuwsbladen en Dichtbij.nl. Daarnaast werden in het Regionaal Archief opnamen gemaakt voor de uitzending Verborgten Verleden (uitzending te verwachten in 2017).

Enkele van de punten waar in de pers aandacht voor was zijn: Bewegend Verleden (historische films uit onze collectie op internet i.s.m. de Alkmaarsche Courant), pop-up expo OII, bezoek aan de BB-bunker Schagen, historisch Alkmaar in VR en de ani-gif prijsvraag.

De digitale nieuwsbrief is populair en heeft inmiddels **675** abonnees (per 31-12-2016). Dit jaar ontvingen de abonnees 11 keer de nieuwsbrief. Daarnaast is er de papieren nieuwsbrief Archivaria voor de Vrienden van het Regionaal Archief, die dit jaar twee keer is uitgebracht. Dit magazine blijft voorsnog op veler verzoek naast de digitale nieuwsbrief bestaan.⁹

Publicaties

Het Regionaal Archief wil graag laten zien welke informatie te vinden is in de archieven en collecties die de archiefdienst bewaart. Medewerkers van de dienst schrijven daarom artikelen gebaseerd op informatie uit de eigen collectie. Deze worden gepubliceerd in lokale kranten en in historische en genealogische tijdschriften.

projecten kan hieruit door docenten en leerlingen worden geput.

⁸ Zie bijlage 'Actief publieksbeleid' onder 'Communicatie en PR' op pagina 37 voor een overzicht van de verstuurde persberichten.

⁹ Zie de bijlage op pagina 41 voor meer informatie over de Vrienden van het Archief.

Zo verzorgt het Regionaal Archief wekelijks een aflevering van de populaire rubriek 'Ik was erbij' in het Noordhollands Dagblad, editie Alkmaarsche Courant. Naast de 'Ik was erbij'-rubriek verschenen er bijdragen van medewerkers in verschillende publicaties.

Historische sensatie

Het Regionaal Archief treedt graag naar buiten met de collectie om het publiek de door historicus Johan Huizinga zo mooi omschreven 'historische sensatie' te laten ervaren. Het gevoel in direct contact te staan met het verleden door het zien (en zelfs aan mogen raken) van een authentiek archiefstuk is een belevenis. Door middel van rondleidingen door depotruimten, lezingen en tentoonstellingen delen we de collectie van het Regionaal Archief actief.

Tentoonstellingen

Het Regionaal Archief beschikt over een expositieruimte waar een vaste tentoonstelling is ingericht over de archieven en collecties. De gratis te bezoeken tentoonstelling trok in 2016 **circa 410** bezoekers. Ook verzorgde het Regionaal Archief extern tentoonstellingen of leverde hier een bijdrage aan.¹⁰

Bij een aantal tentoonstellingen in het Stedelijk Museum Alkmaar is in meerdere of mindere mate geassisteerd door medewerkers van het Regionaal Archief. De assistentie bestond uit historisch onderzoek en/of de levering van replica's of bruiklenen uit de collectie.

Met name voor de tentoonstelling 'Picasso in Holland. Les belles Hollandaises' is door medewerkers van het Regionaal Archief veel werk verzet. Deze tentoonstelling was gewijd aan het verblijf van Picasso in 1905 in onder meer Alkmaar, Schoorl en Schoorlham en werd begeleid door een historische publicatie. De tentoonstelling was zeer succesvol en leidde tot bezoekersrecords. Hiermee werd ook de lokale geschiedenis, middels vele bronnen uit onze collectie, voor het voetlicht gebracht. Andere tentoonstellingen van het Stedelijk Museum Alkmaar waaraan werd meegewerkt waren 'Vleidend penseel' over de schilder Caesar van Everdingen en de tentoonstelling 'Het Lutherse kastje'.

Ook aan tentoonstellingen van andere organisaties is medewerking verleend, meestal in de vorm van bruiklenen.

Ter nagedachtenis aan de Joodse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog heeft de Stichting Stolpersteine Alkmaar het initiatief genomen gedenkstenen te plaatsen. In 2015 zijn de eerste 26 stenen geplaatst.

Ook dit jaar zijn er herdenkingsstenen geplaatst. Op 12 september werden op 7 verschillende adressen in de omgeving van het Emmakwartier 21 stenen geplaatst. Bij de herdenkingsceremonie was directeur Paul Post een van de sprekers.

Rondleidingen

Negen keer heeft een groep genoten van een rondleiding door het pand aan de Bergerweg, met een totaal van **198** mensen. Tijdens een rondleiding worden zowel de studiezaal als de vaste expositieruimte en het showdepot aangedaan. Daarbij staat steeds het gebied centraal waaruit de groep afkomstig is.¹¹

Ook in 2016 zijn er werkbezoeken geweest vanuit de gemeenten en de Provincie Noord-

¹⁰ Zie bijlage 'Actief publieksbeleid' onder 'Historische sensatie' op pagina 38 voor een overzicht van de tentoonstellingen waar het Regionaal Archief een bijdrage aan leverde.

¹¹ Zie bijlage 'Actief publieksbeleid' onder 'Historische sensatie' op pagina 38 voor een overzicht van rondleidingen.

Holland. Een groep ambtenaren van de gemeente Texel (**20** personen) kwam op bezoek naar aanleiding van de aansluiting bij het Regionaal Archief. De nieuwe provinciale gedeputeerde Duurzaamheid, Bestuur en Cultuur van de Provincie Noord-Holland, Jack van der Hoek, bracht een werkbezoek aan het Regionaal Archief.

Lezingen

Medewerkers van het Regionaal Archief geven regelmatig lezingen buitenshuis. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de eigen collecties en archieven. Zo zijn er film- en foto-avonden gehouden en lezingen gegeven over en met de collectie van het Regionaal Archief. In totaal bezochten circa **835** mensen deze bijeenkomsten. Het betrof lezingen over onder meer het Beleg van Alkmaar in 1573, de geschiedenis van het Alkmaarse Victoriepark, strafrecht in vroeger tijd en de geschiedenis van de fotografenfamilie Jonker. Voor huwelijksjubilarissen in het Alkmaarse stadhuis werden presentaties verzorgd over de jaren vijftig.

Het Regionaal Archief participeert in de Werkgroep Cultuurhistorie van de Stichting UIT-IN-ALKMAAR. Deze organiseert onder meer jaarlijks een lezingencyclus onder de naam het Alkmaars Historisch Café. In totaal bezochten **389** mensen een lezing.¹²

Zeer goed bezocht werden de lezingen van Hans Goedkoop over de 19de eeuw, Martijn Akkerman over historische juwelen en Michiel Bartels over nieuwe ontwikkelingen in de archeologie rond de Westfriese Omringdijk. Andere onderwerpen die tijdens de lezingen aan bod kwamen waren historische meubels, het boek 'Harer majesteits loyaalste onderdaan' van Sytze van der Zee, de watersnood van 1916 en de familie Van Brederode in onder meer Heerhugowaard.

¹² Zie bijlage 'Actief publieksbeleid' onder 'Historische sensatie' op pagina 38 voor een overzicht van de lezingen gegeven in het kader van het Alkmaars Historisch Café.

KLAAR VOOR DE TOEKOMST: BEHEER EN BEHOUD VAN DE COLLECTIE

De collectie van het Regionaal Archief blijft groeien. Daar zorgt in de eerste plaats de wettelijk verplichte overbrenging van overheidsarchieven van twintig jaar en ouder voor. Daarnaast hebben we als taak de geschiedenis van de aangesloten gemeenten op representatieve wijze te documenteren. Dat doet het Regionaal Archief door het verwerven van particuliere archieven, historisch beeldmateriaal en publicaties uit en over het verzorgingsgebied.

Acquisitie

Het Regionaal Archief ontvangt gedurende een jaar honderden meters aan archiefmateriaal, foto's, boeken, prenten, kranten, films, publicaties, etc. van gemeenten, particulieren en bedrijven uit het werkgebied. De acquisitie vindt zowel passief als actief plaats. In het laatste geval gaan we op zoek naar archieven/collecties die hiaten in de collectie kunnen opvullen. Dat kan een onderwerp betreffen waar nog weinig van bewaard is, maar ook collecties en archieven uit een bepaald gebied, of van bepaalde verenigingen, stichtingen, bedrijven, families of personen.

Het afgelopen jaar heeft een absoluut record laten zien aan binnengekomen archieven. Terwijl de collectie in andere jaren gemiddeld met 300 meter groeit, ontvingen we dit jaar ruim **1500** meter (!) archief. Een groot deel hiervan bestond uit de bouwvergunningen van een aantal gemeenten.

Het Regionaal Archief heeft in het afgelopen jaar de volgende archieven en collecties verworven:

- Overheidsarchief: 1459,2 meter¹³
- Particuliere archieven: 71,8 meter
- Bibliotheekcollectie: 405 titels
- Beeldcollectie: 77 aanwinsten

Bij de overheidsarchieven zien we dat naast de bouwvergunningen er ook steeds meer archief van recentere datum (vervroegd) overgebracht wordt. Nu de gemeenten steeds meer digitaliseren, willen ze van het papier af. Ook bij fusies en samenwerkingen wordt gekozen voor versnelde overbrenging van archief. We zullen dus de komende tijd nog steeds meer en recenter archief van de gemeenten ontvangen. Omdat dit materiaal regelmatig geraadpleegd moet worden dan het oudere archief, zal dit voor het Regionaal Archief ook tot extra werk leiden. Via 'digitalisering op verzoek', waarbij ambtenaren tegen vergoeding van de kosten stukken kunnen laten scannen, wordt in deze extra behoefte voorzien.

Willy (acquisitie particuliere archieven)

Ook particulieren, verenigingen en bedrijven hebben tegenwoordig te maken met het bewaren van digitale archiefstukken. Steeds meer wordt digitaal gewerkt, maar men heeft vaak geen idee over het duurzaam opslaan van de gegevens. Graag adviseren wij daarin, zodat het cultureel erfgoed van de toekomst nu al veilig gesteld wordt. Dat is zeer dankbaar werk!

¹³ Zie voor een overzicht van geacquireerde overheids- en particuliere archieven bijlage 'Ontvangen archieven in 2016' op pagina 42. Zie voor aanwinsten van bibliotheek- en beeldcollectie de bijlagen 'Aanwinsten beeldmateriaal in 2016' op pagina 48 en 'Aanwinsten bibliotheek in 2016' op pagina 50.

Hoewel elk nieuw verworven archiefstuk, boek of foto een belangrijk onderdeel vormt van de collectie, zijn er altijd extra bijzondere aanwinsten.

Bij de verworven archieven is speciale aandacht op zijn plaats voor de archieven van de gemeente Texel die in 2016 zijn overgebracht en dankzij de beschikbare inventaris direct goed doorzoekbaar en raadpleegbaar. Een bijzonder archief dat het Regionaal Archief heeft ontvangen, is het archief van de Protestantse Gemeente Wieringen, over de jaren 1597-2007. Ook het archief van de fruittuin Abdij van Egmond, de stichting Gaslichtmuseum en het archief van de kunstenaar Jack Beemsterboer en de toneelvereniging Aurora te Stompvoren zijn het vermelden waard.

De 'Collectie Piet Kager', een grote verzameling fotonegatieven uit de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw, vormde een belangrijke aanvulling op de beeldcollectie. Ook een serie van 115, veelal ingekleurde prentbriefkaarten van Den Helder, vulde een leemte in de collectie. Bijzonder was ook een 8mm filmpje dat heel mooi een 'aktie' van de Alkmaarse Kaasbouters in 1969/70 in beeld brengt. Iets wat luguber, maar niet minder uniek, is dat we voor de eerste keer een 'postmortem' fotoportret aan onze collectie hebben kunnen toevoegen.

De bibliotheek mocht twee zeldzame 'Alkmaarsche Almanakjes' in ontvangst nemen, uitgegeven door de Alkmaarse drukker Hermanus Coster in 1885 en 1892, en enkele werken uit het Vredeskerkje in Bergen aan Zee, waaronder een handgeschreven liturgie van de stichtster Marie van Reenen-Völter.

Marijke (bibliotheek):

Het is mooi om te zien dat bezoekers en organisaties die boeken willen afstaan ons steeds beter weten te vinden. Daardoor kunnen we soms bijzondere uitgaven die van historisch en cultureel belang zijn voor onze regio in onze collectie opnemen en bewaren voor de toekomst.

Restauratie en materieel beheer

Besmetting

Om de archiefdepots zo schoon mogelijk te houden worden testen uitgevoerd voorafgaand aan het inhuisen van nieuw archiefmateriaal. Wanneer het gaat om hoeveelheden van meer dan 3 strekkende meter archief wordt er ter plaatse gecheckt op biologische besmettingen en gekeken of alles in goede en geordende staat is en de verpakkingsmaterialen voldoen aan de kwaliteitseisen.

Indien er sprake is van een verdenking van zilvertis of actieve schimmelbesmettingen dan wordt het materiaal apart gehouden voor een behandeling met gammastralen. Dit wordt in nauw overleg met experts op dit gebied uitgevoerd. De behandelingen worden bij een gespecialiseerd bedrijf met een gemiddelde van 10 kGy uitgevoerd.

Testen zijn uitgevoerd op archief ter plaatse bij de volgende aangesloten gemeenten: Texel, Hollands Kroon, Den Helder, Heiloo, Alkmaar, Langedijk en Bergen.

Charterproject

Het in 2015 gestarte charterproject is in 2016 zo goed als afgerond. Het betrof het conserveren, fotograferen en ompakken van charters uit diverse archieven. Bij dit project staat het duurzame behoud en tevens de mogelijkheid tot raadpleging van de charters centraal. Tot circa 1800 werden belangrijke rechtshandelingen vaak op charters vastgelegd. We hebben er dan ook veel van in onze archieven. Een charter is een akte op perkament, waaraan een of meer zegels bevestigd zijn of ooit bevestigd zijn geweest. Er was bij de start uitgegaan van ongeveer 3.000 charters, perkamenten oorkonden van verschillend formaat en in diverse uitvoeringen. Het probleem was dat een deel nog op een oude, voor het materiaal ongunstige manier bewaard werd. Een deel was nog opgevouwen, aan elkaar geregen als lias of gebonden als een katern. Met name de charters, vaak voorzien van een kwetsbaar zegel, die zonder verdere beschermingsmaatregelen opgevouwen in een envelop werden bewaard, hadden daar flink onder te lijden.

Deze gevouwen charters zijn na een oppervlaktereiniging gevlakt. Dit gebeurde door ze te 'ontspannen', waarvoor ze een tijdje in een kast met hoge luchtvochtigheid werden gelegd. Daarna werden de charters onder gewicht en tussen filtreerpapier minstens een week gedroogd.

Na vlakking zijn de charters gefotografeerd, waarna ze veilig zijn geborgen. Daarvoor is gebruik gemaakt van speciale charterberging van zuurvrij karton en voor de zegels envelopjes van tyvek.

Wat betreft de conservering is het project zo goed als afgerond. Eind 2016 zijn er **ruim 3.000** charters gevlakt en conserverend geborgen in een berging waar ook ruimte voor het zegel is.

De aanwezige schade aan de charters is genoteerd, zodat ze gerestaureerd kunnen worden wanneer er tijd en ruimte beschikbaar is. Er zijn in totaal in eigen huis **8.816** digitale opnamen gemaakt, die in de loop van 2017 via de website beschikbaar zullen komen.

Bewerking

De verworven archieven en collecties worden na conservering beschreven zodat ze toegankelijk zijn. Dit betekent in veel gevallen dat het materiaal wordt verpakt in speciale

dozen die garant staan voor duurzame bewaring. Daarnaast worden ze ontsloten middels een archiefinventaris, plaatsingslijst of beschreven in een catalogus. Zo zijn er in 2016 in totaal **95** plaatsingslijsten en inventarissen bewerkt of nieuw vervaardigd.¹⁴

Memorix

Voor de ontsluiting van diverse collecties werkt het Regionaal Archief met producten van Picturae. Als archiefbeheersysteem en tevens als medium voor de raadpleging van de archiefinventarissen wordt 'Memorix Archieven' gebruikt. In 2016 is dit systeem, dat per 2015 was vernieuwd, verder ingepast, waarmee het nu naar tevredenheid werkt.

Voor de digitale beelden maakt het Regionaal Archief gebruik van het beheersysteem 'Memorix Maior'. De gedigitaliseerde archivalia, foto's, kaarten, prenten en andere beelden worden hierin beschreven en voorzien van metadata, waardoor publicatie op de beeldbank en binnen de genealogiemodule mogelijk is.

Huisvesting en financiën

Doordat er in 2016 veel archief is overgebracht door de gemeenten en de verhuur van depotruimten aan derden zo succesvol verloopt, is het nieuwe depot eind 2016 zo goed als vol. Om de capaciteit van het nieuwe depot nog iets te vergroten, is in 2016 een deel van de vaste kasten in het depot vervangen door rolkasten. Hiermee is ruim 400 strekkende meter toegevoegd.

Met regelmaat komen er verzoeken binnen voor de opslag van archiefmateriaal, zowel van (aangesloten) overheden als derden. Om aan deze vraag te kunnen voldoen is er gezocht naar aanvullende depotruimte zodat er een overloop gecreëerd kan worden. Op deze manier kan ook het financiële risico bij het vertrek van een of meer van de grote huurders opgevangen worden.

De werkzaamheden aan de klimaatinstallatie, zoals beschreven in de eerder vastgestelde optimalisatienota, zijn in 2016 voortgezet. Dit heeft geleid tot een nog efficiëntere inzet van de installatie, wat terug te zien is in een significant lagere energierekening.

¹⁴ Zie bijlage 'Ontsloten archieven in 2016' op pagina 45 voor een overzicht van de bewerkte en nieuw gereed gekomen plaatsingslijsten en inventarissen.

BESTUUR

Het Regionaal Archief Alkmaar is een zelfstandige organisatie in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA). In deze regeling namen in 2016 tien gemeenten uit de regio's Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland deel (namelijk: Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen en Texel). Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier neemt deel op basis van een bilaterale overeenkomst.

De nieuwste deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling is de gemeente Texel die zich per 1 januari 2016 aansloot.

Algemeen Bestuur

Samenstelling op 31 december 2016:

de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter;

mevrouw O. Rasch (Bergen);

de heer W. Swart (Castricum);

de heer K.F. Schuiling (Den Helder);

de heer L. Dickhoff (Heerhugowaard);

de heer T.J. Romeyn (Heiloo);

de heer J.R.A. Nawijn (Hollands Kroon);

de heer J. Nieuwenhuizen (Langedijk);

mevrouw M. van Kampen (Schagen);

de heer M.C. Uitdehaag (Texel).

Adviserend lid:

mevrouw M.L. Loef (senior inspecteur Interbestuurlijk Toezicht, zitting namens Provincie Noord-Holland).

Op 13 juli en 23 november 2016 is het Algemeen Bestuur bijeengekomen.

Dagelijks Bestuur

Samenstelling per 31 december 2016:

de heer P. M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter;

de heer K.F. Schuiling (Den Helder), vice-voorzitter;

de heer J. Nieuwenhuizen (Langedijk), portefeuillehouder financiën;

de heer P.J. Post (RHCA), secretaris.

Op 6 april en 27 oktober 2016 is het Dagelijks Bestuur bijeengekomen.

PERSONEEL

Op 31 december 2016 bestond de formatie van het Regionaal Archief uit 14,66 fte. Twee medewerkers hebben het Regionaal Archief in 2016 verlaten: Jan van Baar wegens pensionering, Tessa Free is vertrokken wegens een nieuwe baan elders. Begin 2017 zullen deze vacatures worden vervuld. Jan van Baar ontving de 'Oud Alkmaar'-prijs van de Historische Vereniging Alkmaar, als dank voor zijn grote bijdrage aan de Alkmaarse geschiedschrijving, speciaal voor wat betreft de Tweede Wereldoorlog.

Medewerkers per 31 december 2016

Directie en ondersteunende functies:

de heer drs. P.J. Post, directeur,
mevrouw M. Huisman, managementassistent,
de heer M. Alphenaar, medewerker informatiebeheer en automatisering,
mevrouw B.F. Jansma, medewerker restauratie en conservering.

Team Dienstverlening:

de heer drs. H. de Raad, teamcoördinator,
vacature, medewerker dienstverlening,
mevrouw E.S. Snijders MA, medewerker dienstverlening,
mevrouw drs. A. Ettekoven, medewerker dienstverlening.

Team Bewerken en Behouden:

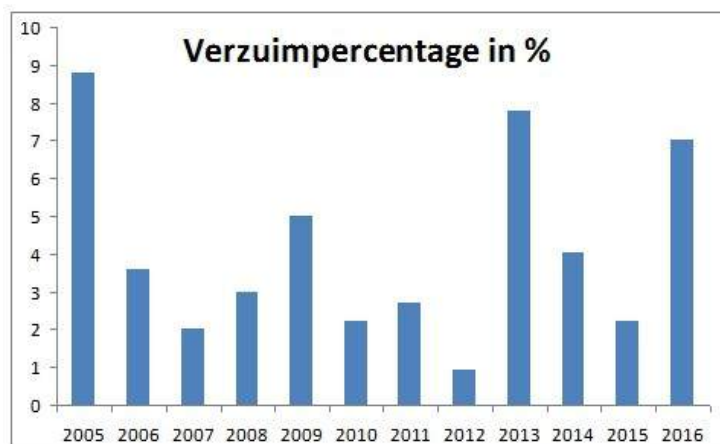
de heer drs. A. Zuurbier, teamcoördinator,
mevrouw W.L. Deimveld, medewerker archieven,
de heer R.T. Bankras, archiefassistent,
de heer J. van Dijl, conservator atlas,
vacature, medewerker atlas,
mevrouw M. Joustra, bibliothecaris,
mevrouw R.S. Meijer, medewerker bibliotheek
mevrouw A. van der Lek, medewerker e-depot en informatiebeheer,
de heer F.A. van der Horst, medewerker archiefinspectie.

Jan van Baar ontvangt de 'Oud Alkmaar'-prijs van de Historische Vereniging Alkmaar.

Verzuimcijfers

Het verzuimpercentage in 2016 was 7%.

Stagiairs

Het Regionaal Archief Alkmaar begeleidt graag stagiairs van de studie archivistiek en andere opleidingen. In 2016 hebben de volgende stagiairs stage gelopen bij het Regionaal Archief:

- Amy van Harten. Stagiaire 2de jaars Reinwardt Academie. Zij heeft zich bezig gehouden met o.a. Snapchat, Flickr, educatie, communicatie, dienstverlening en social media in het algemeen.
- Suzanne Hartog, stagiaire 4de jaars Reinwardt Academie. Zij inventariseerde en hield zich bezig met onderzoek naar zoekstrategieën van bezoekers van de archiefdienst.

Personeelsvertegenwoordiging

De personeelsvertegenwoordiging (PVT) is het medezeggenschapsorgaan binnen de organisatie en bestond op 31 december 2016 uit

Annemarie Ettekoven (voorzitter),
Frans van der Horst (secretaris),
Mark Alphenaar (lid, specialiteit ARBO),
Ambtelijk secretaris (notulen Overlegvergadering): Marijke Joustra.

Begin 2016 vond een herschikking van taken plaats binnen de PVT. Annemarie Ettekoven werd voorzitter na het vertrek van Renate Meijer en Frans van der Horst werd secretaris. Met ingang van de overlegvergadering van 4 juli heeft Marijke Joustra de taak van ambtelijk secretaris overgenomen van Miep Huisman.

Er vonden 5 overlegvergaderingen met de bestuurder plaats (15 februari, 11 april, 4 juli, 12 september en 14 november) De PVT voerde 8 x intern overleg, waarbij één maal een extern specialist aanwezig was t.b.v. financiële deskundigheidsbevordering. Onderwerpen die in 2016 aan de orde zijn geweest: jaarstukken, begroting, RIE, CAO, ARBO, individueel keuzebudget, beleidsplannen, formatie en organisatiestructuur.

De drie leden van de PVT volgden op 18 januari de basiscursus van één dag (SBI formaat) inzake de werkzaamheden van de PVT.

Vrijwilligers en werkgroepen

Het Regionaal Archief Alkmaar maakt graag gebruik van vrijwilligers en werkgroepen om haar bronnen op een steeds dieper niveau online te ontsluiten. Zo worden bronnen ook voor minder ervaren onderzoekers, alsmede onderzoekers op afstand, bereikbaar. Tevens betreft het Regionaal Archief zo actief mensen bij de lokale en regionale geschiedbeoefening.

Vrijwilligers ontsluiten zowel genealogische bronnen als de beeldcollectie. Ook is er een transcriptiewerkgroep die werkt aan transcripties van moeilijk leesbare, oude bronnen. De transcripties werden gepubliceerd op de website van het Regionaal Archief.

De vrijwilligers genealogie worden begeleid door aangestelde coördinatoren binnen de groep vrijwilligers. Deze voeren controles uit en helpen bij vraagstukken. Pas als een coördinator vastloopt, neemt hij of zij contact op met het Regionaal Archief.

- Op 31 december 2016 waren er **38** vrijwilligers, waarvan 35 vrijwilligers genealogie en drie vrijwilligers beeldcollectie.
- Op 31 december 2016 waren er **32** leden van een transcriptie werkgroep.
- Daarnaast werken **circa 30** vrijwilligers voor de verschillende historische verenigingen in het werkgebied via het beheersysteem 'Memorix Maior' om beeldmateriaal van deze verenigingen te ontsluiten, beheren en te publiceren. Zij worden hierbij door de conservator beeldcollecties begeleid.
- Er is in 2016 een coördinatorenoverleg van vrijwilligers genealogie gehouden op 17 mei 2016.
- Er is in 2016 een vrijwilligersdag geweest waarbij **23** vrijwilligers de tentoonstelling 'Vleidend Penseel' over de Alkmaarse schilder Caesar van Everdingen in het Stedelijk Museum Alkmaar hebben bezocht en zijn rondgeleid door museumconservator Christi Klinkert. Tijdens een lunch op die dag kregen de vrijwilligers een kerstattentie.
- In 2016 is door de vrijwilligers gewerkt aan de ontsluiting van **62** notariële repertoria, waarbij **86.436** akten met in totaal **181.542** namen zijn ingevoerd in de genealogiemodule van Memorix Maior.
- De transcriptiewerkgroep ontsloot de volgende archiefbronnen:
- vroedschapsnotulen Alkmaar 1598-1608 (inv.nr. 41 van het Archief van de stad Alkmaar van voor 1816);
- aantekeningen schilderkunst door Simon Eikelenberg (inv.nr. 390 van de Collectie Aanwinsten);
- historische aantekeningen uit deels verdwenen bronnen door Simon Eikelenberg (inv.nrs. 13, 14 en 16 van de Collectie Aanwinsten).

Bijlage 1 - Resultaten benchmark archief-KPI's 2015-2016

Elk jaar ontwikkelt het Regionaal Archief Alkmaar een benchmark. Deze benchmark is gebaseerd op de uitkomsten van de KPI-verslagen die de archivaris jaarlijks uitbrengt aan de colleges van B&W van de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling van het RHC Alkmaar. In dit verslag is op basis van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) een beeld geschetst van de kwaliteit van de informatiehuishouding en de mate waarin de gemeente aan de archiefwettelijke eisen voldoet. De uitkomsten van het KPI-verslag zijn per gemeente geïnventariseerd en vergeleken met de uitkomsten van de andere gemeenten. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een benchmark waarin de beoordeling per deelnemer is uitgewerkt en waarbij door middel van kleuren in één oogopslag duidelijk wordt hoe gemeenten ten opzichte van elkaar presteren.

Ten opzichte van vorig jaar hebben alle gemeenten progressie geboekt en kleurt de benchmark als gevolg hiervan een stuk "groener". De benchmark laat een positieve trend zien waar gemeenten ruim voldoende zorg en aandacht besteden om de kwaliteit van hun informatiehuishouding op orde te brengen. Wel ligt er bij het merendeel van de gemeenten nog een reeks punten die aandacht behoeven en die planmatig opgepakt dienen te worden. Met name de verbetering en optimalisatie van de digitale informatievoorziening, waarin archieven in goede, geordende en toegankelijke staat op een duurzame wijze worden beheerd, vergt een structurele en consistente aanpak.

Rekening houdend met huidige ontwikkelingen bij gemeenten voorziet het Regionaal Archief Alkmaar dat de benchmark ook voor komend jaar verder groen zal kleuren.

Onderstaande benchmark laat de situatie zien zoals opgemaakt in het voorjaar van 2016. Dit overzicht is gebaseerd op uitkomsten van het KPI-verslag uit de periode 2015-2016, dus het geeft niet de actuele stand van zaken weer.

Benchmark 2015-2016 (prioriteit + afweging)

	Bergen	HHW	Den Helder	H. Kroon	Langedijk
Middelen en mensen (H10)	90	90	90	90	45
Geordend overzicht (H3)	80	40	60	40	40
Digitale archiefbescheiden (H4)	52,5	35	35	35	35
Selectie en vernietiging (H5)	60	60	60	60	60
Kwaliteitssysteem (H2)	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Lokale regelgeving (H1)	40	40	30	30	40
Overbrenging (H6)	30	30	30	30	30
Archiefruimte (H7)	20	20	10	20	20
Calamiteiten (H9, H8 vervalt)	10	10	7,5	5	10
Totaalscore	420	362,5	360	347,5	317,5

Benchmark 2015-2016

	Alkmaar	Heiloo	Texel	Castricum	Schagen
Middelen en mensen (H10)	45	45	45	22,5	22,5
Geordend overzicht (H3)	60	40	40	40	20
Digitale archiefbescheiden (H4)	35	17,5	17,5	35	17,5
Selectie en vernietiging (H5)	45	60	45	60	30
Kwaliteitssysteem (H2)	37,5	37,5	25	25	25
Lokale regelgeving (H1)	30	30	20	30	30
Overbrenging (H6)	22,5	30	30	7,5	22,5
Archiefruimte (H7)	20	10	20	20	15
Calamiteiten (H9, H8 vervalt)	10	10	7,5	10	10
Totaalscore	305	280	250	250	192,5

Toelichting

De benchmark presenteert een schema met de negen kerncompetenties waar een gemeente archiefwettelijk gezien aan moet voldoen. Zij heeft als overheidsorganisatie de wettelijke verplichting om de gemeentelijke (papieren en digitale) archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren.

De archiefinspecteur heeft per kleur een score toegekend die loopt van 0 (rood) tot en met 10 (groen). In het onderstaande schema is elke waarde vervolgens met een bepaalde factor vermenigvuldigd. De kerncompetentie met hoogste prioriteit is vermenigvuldigd met factor 9, die met laagste prioriteit met factor 1. De gedachte hierachter is om het beeld per gemeente te nuanceren, ook als het gaat om de vergelijking tussen gemeenten onderling en hoe zij ten opzichte van elkaar scoren.

Middelen en mensen (H10)

Bij deze kerncompetentie is nagegaan of de gemeente beredeneerd kan aangeven, gelet op haar wettelijke taken voor de archiefzorg en het archiefbeheer, hoeveel middelen en mensen zij hiervoor ter beschikking stelt alsmede hun kwaliteitsniveau. De gemeente is als zorgdrager wettelijk verantwoordelijk voor de zorg en het beheer van archieven en dient hiervoor voldoende middelen en mensen beschikbaar te stellen. Kortom, dit zijn voorwaarden die het mogelijk maken om uitvoering te geven aan de hieronder benoemde kerncompetenties.

Geordend overzicht (H3)

Hier is de vraag gesteld of de ordening van (papieren en digitale) archieven op een zodanige planmatig wijze geschiedt zodat het systeem en de materialen de authenticiteit, context en toegankelijkheid en de duurzaamheid van de archieven kunnen waarborgen.

Digitale archiefbescheiden (H4)

In het verlengde van de vorige kerncompetentie spitst deze competentie zich toe op de vraag in hoeverre de gemeente in kwestie systematisch werkt aan het (duurzaam) beheer van digitale archieven en of ze voldoet aan de specifieke wettelijke voorschriften.

Selectie en vernietiging (H5)

Bij deze kerncompetentie is bekeken of de gemeente zorgvuldig afweegt wanneer het bezit van archieven niet meer van belang is voor bedrijfsvoering, democratische controle en cultuurhistorie. Zo niet, dan moet zij conform wettelijke voorschriften haar archieven vernietigen.

Kwaliteitssysteem (H2)

Hier is getracht te achterhalen of de gemeente structureel werkt aan de kwaliteit(verbetering) van haar informatiehuishouding.

Lokale regelgeving (H1)

Bij deze kerncompetentie is vastgesteld of de gemeentelijke regelingen voldoen aan de wettelijke eisen. De gemeente dient als zorgdrager voorzieningen te treffen waarin de archiefzorg (toezicht op en het beheer van archieven) wordt geregeld.

Overbrenging (H6)

Hier is de vraag gesteld of de gemeente het principe van de Archiefwet 'te bewaren archiefbescheiden na 20 jaar overbrengen, tenzij met redenen omkleed' correct in de praktijk brengt.

Archiefruimte (H7)

Hier is getoetst in hoeverre de fysieke en digitale bewaaromstandigheden bij de gemeentelijke organisatie op orde zijn.

Calamiteiten (H9, H8 vervalt)

Bij deze kerncompetentie is nagegaan of de gemeente plannen voor het behoud van de (te bewaren) archiefbescheiden bij bijzondere omstandigheden heeft gerealiseerd.

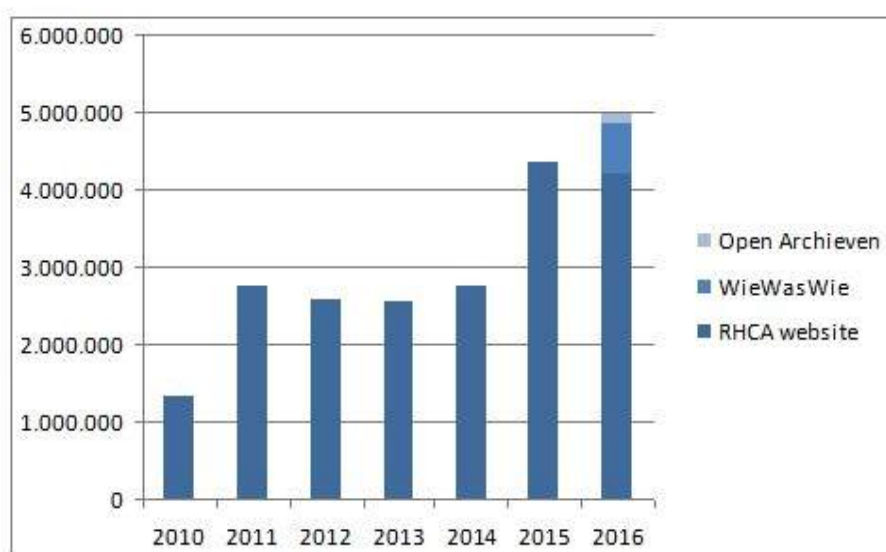
Bijlage 2 - Actief publieksbeleid

2.1 Digitaal publiek

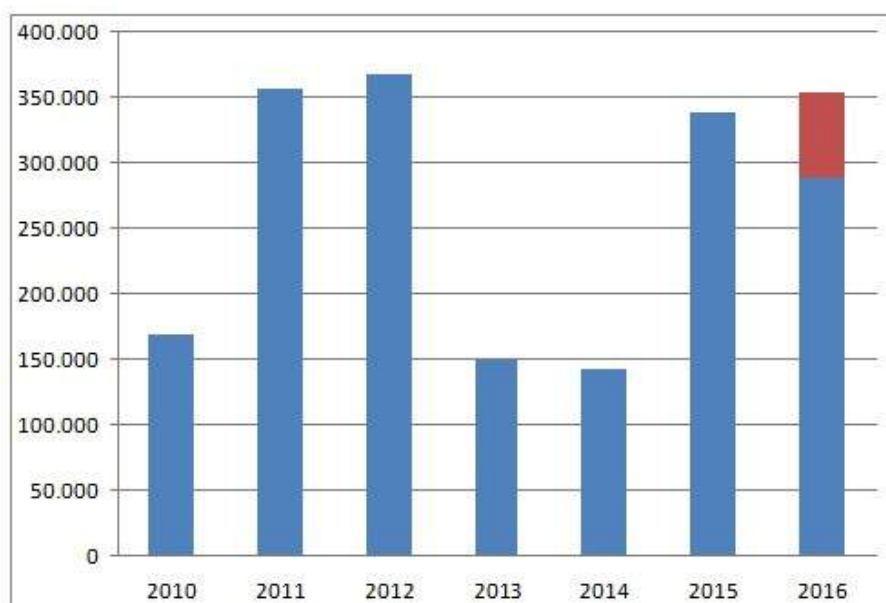
Bezoekcijfers

Ontwikkeling van het aantal paginaweergaven en het aantal unieke bezoekers voor de website archieffalkmaar.nl.

Grafiek 1: Paginaweergaven

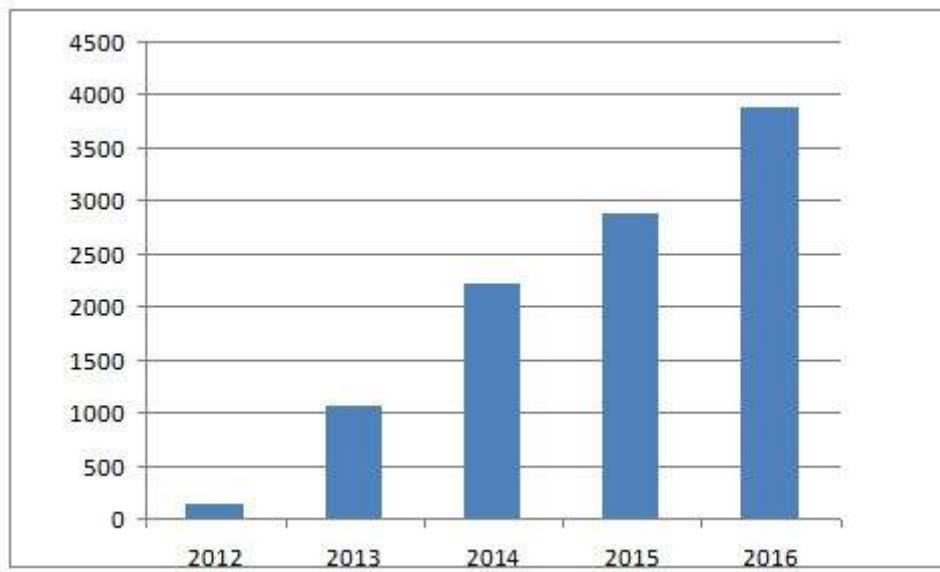

Grafiek 2: Unieke bezoekers

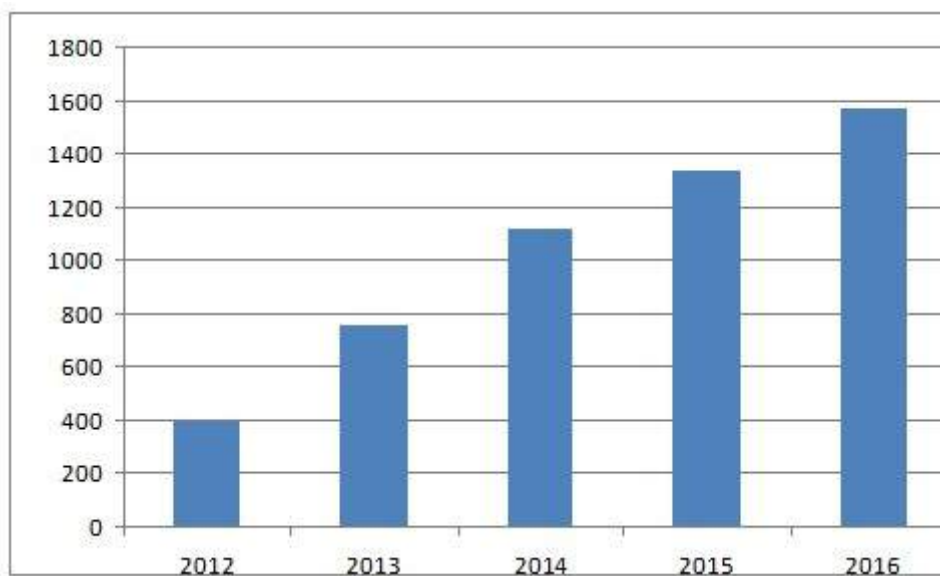

Volgers op Facebook en Twitter

Grafiek 3: Volgers Facebook

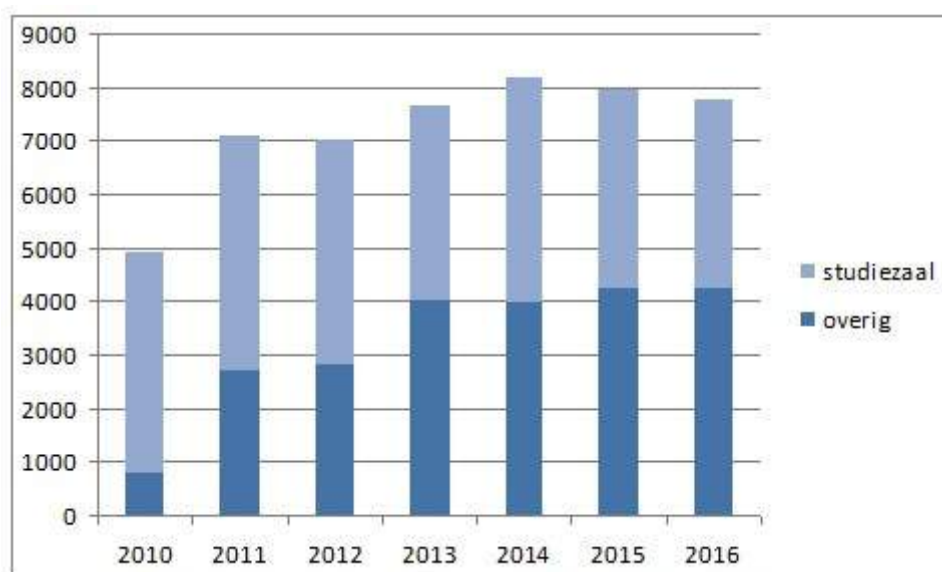

Grafiek 4: Volgers Twitter

2.2 Fysiek publiek

Bezoekcijfers

Gepubliceerde onderzoeken

Diverse bezoekers publiceerden onderzoeken waarbij gebruik werd gemaakt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief Alkmaar. Naast vele artikelen in de tijdschriften van de historische en genealogische verenigingen verschenen de volgende publicaties:

200 jaar De Koning ... : ... en het begon in Puiflijk / samengesteld en nagegaan door Jaap de Koning. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : Uitgeverij 't Packhuys, 1985.

Een aanzienlijke bibliotheek van een vrij nette statie : de boeken van de Corneliusparochie te Limmen / Judith Eilander. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : Judith Eilander, 2013.

Achterlaten en opnieuw beginnen : vluchtelingen in Nederland, toen en nu / Elias van der Plicht. - Amsterdam : Prometheus, 2016.

Alkmaarders op de kaart : architect en idealist Jan Wils (1891-1972) / teksten: Rosa E. Bernhard en Bert Muis. - Alkmaar : Stichting AlkmaardersopdeKaart, [2016]. - (Alkmaarders op de kaart ; 4)

Bezield landschap : leven en werk van Johannes Warnardus Bilders (1811-1890) / Jeroen Kapelle (samenstelling). - Wageningen : Blauwdruk, 2016.

C&A : een familiebedrijf in Duitsland, Nederland en Groot-Brittanië 1911-1961 / Mark Spoerer ; Nederlandse vertaling [uit het Duits] door Jan Bert Kanon, Ronald Schrijber en Nannie Nieland-Weits. - München : C.H. Beck, 2016.

Caesar van Everdingen : schilder met een vlelend penseel (1616/1617-1678) / samenstelling en redactie Christie M. Klinkert en Yvonne Bleyerveld ; auteurs Christie M. Klinkert, Albert Blankert, Yvonne Bleyerveld ... [en anderen]. - Alkmaar : Stedelijk Museum Alkmaar, 2016.

Castricum en Bakkum tijdens de Tweede Wereldoorlog : deel 2: 1942-1944 / interviews, samenstelling en eindredactie John Heideman. - [Sint Pancras] : His Files, 2016.

Charters: conservering en digitalisering : masterscriptie / Juliet Baines. - [Amsterdam] : Juliet Baines, 2016.

Curieus kabinet : een zeventiende-eeuws pronkkabinetje van landgoed Nijenburg / Marloes Huiskamp. - Alkmaar : Stedelijk Museum Alkmaar, 2016.

Den Helder in de jaren 1900 tot 1919 / Marinus Vermooten. - Den Helder : Marinus Vermooten, 2016.

Dou : landmeters in Rijnland en Hollands Noorderkwartier, 1600-1680 / Diederik Aten, Jan de Bruin, Gert Kroese, Joke Manshanden, Paul Schevenhoven, Han van Zwet. - Heerhugowaard : Vrienden van de Hondsbossche, Kring voor Noord-Hollandse Waterstaatsgeschiedenis, 2016. - (Uitgaven van de kring van "Vrienden van de Hondsbossche" ; 33)

Dwars door de dijk : archeologie en geschiedenis van de Westfriese Omringdijk tussen Hoorn en Enkhuizen / redactie: Michiel H. Bartels ; auteurs: Michiel Bartels, Sander Gerritsen, Christiaan Schrickx ... [en anderen]. - Hoorn : Stichting Archeologie West-Friesland, 2016. - (Publicaties Stichting Archeologie West-Friesland ; 2)

Egodocumenten van Nederlanders uit de zestiende tot begin negentiende eeuw : repertorium / samenstelling Ruud Lindeman en Yvonne Scherf ; inleiding Arianne Baggerman en Rudolf Dekker ; redactie Rudolf Dekker. - Amsterdam : Panchaud, 2016.

Er stond een vrouw in de tuin : over de rol van vrouwen in het Nederlandse landschap / Anne Mieke Backer. - Rotterdam : Uitgeverij de HEF publishers, 2016.

Frits Kuiper (1898-1974) : doopsgezind theoloog : voordrachten en getuigenissen over Kuiper en een selectie van zijn brieven / verzameld en voor uitgave gereedgemaakt door Alle G. Hoekema & Pieter Post. - Hilversum : Verloren, 2016. - (Manuscripta mennonica ; 9)

Genealogie Van Egmond van de Nijenburg / Wim Schmelzer. - Haarlem : Wim Schmelzer, 2016.

Genealogie Van Egmont van Merenstein / Wim Schmelzer. - Haarlem : Wim Schmelzer, 2016.

Gerrit Willem van Blaaderen / Kees van der Geer. - Zwolle : Waanders, 2016.

Graven en begraven bij de Minderbroeders : een archeologische opgraving op de Paardenmarkt in Alkmaar / door A. Hakvoort, A. Griffioen, R. Schats & P. Bitter ; met bijdragen van: B. Beerenhout ... [en anderen]. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2015. - (Rapporten over de Alkmaarse monumentenzorg en archeologie [RAMA] ; 22)

Historische stadsbibliotheken in Nederland : studies over openbare stadsbibliotheken in de Noordelijke Nederlanden vanaf circa 1560 tot 1800 / onder redactie van Ad Leerintveld en Jan Bedaux. - Zutphen : Walburg Pers, 2016. - (Bijdragen tot de geschiedenis van de Nederlandse boekhandel. Nieuwe reeks ; 18)

Historische wandeling : een wandeling door de muzikaalste wijk van Alkmaar. - Alkmaar : Wijkvereniging Bergermeer, 2016.

Hotel Borst 100 jaar : 1915-2015 : de geschiedenis van een bijzonder familiehotel / idee en tekst: Lia de Ruyter. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : Lia de Ruyter, 2015.

Jan was erbij : van ouwe taarten, oproerkraaiers, pedaalridders en geheime agenten : verhalen van Jan van Baar voor de rubriek "Ik was erbij" in de Alkmaarsche Courant, 2005-2016 / tekst- en beeldredactie: Marijke Joustra, Harry de Raad. - Alkmaar : Regionaal Archief Alkmaar, 2016.

Leonardus Kapiteijn (1876-1951) en de trek van de bollenkwekers van "De Zuid" naar "De Noord" : een mozaïek van verhalen / door Hans Kapiteijn Azn. - [Anna Paulowna : H. Kapiteijn, ca. 2016].

De lotgevallen van Geldolph Adriaan de Lange : het leven van een oproerkraaiër, 1773-1840 / Pieter Barth. - Haarlem : Pieter Barth, 2016.

De man die de wereld koffie leerde drinken / Jasper Houtman. - Amsterdam ; Antwerpen : Business Contact, 2016.

Mooi Schagen : een wandeling door het Schagen van toen / Harry Kooij. - [Wormerveer] : Stichting Uitgeverij Noord-Holland, 2016.

Pakhuis Dekker : een monument in Heiloo / Teus Twigt. - Arnhem : Syntax Beheer, 2016.

Picasso in Holland / Marilyn McCully, Gerrit Valk. - Zwolle : Waanders, 2016.

Pilgrimage and the liminal landscape in early modern Netherlandish art / Elissa Auerbach. - 2016. - Overdruk van: Formations of identity : society, politics and landscape / edited by Eileen Yanoviak and Floyd Martin. - Newcastle upon Tyne, UK : Cambridge Scholars Publishing, 2016. - Pagina 19-46.

Schaven aan Alkmaar : 25 jaar archeologisch onderzoek in beeld / Peter Bitter ; redactie Peter Bitter en Nancy de Jong-Lambregts. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2016.

Sporen van Spelberg : 90 jaar VPRO / door Willem Pekelder. - [Hilversum] : VPRO, 2016.

Stukjes van het centrum : opgravingen bij de Payglop, Langestraat en Gedempte Nieuwesloot in 2012 / Peter Bitter en Guus van den Berg ; m.m.v. Rob Roedema, Sjaak Waterlander en Karin Beemster. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2016. - (Rapporten over de Alkmaarse monumentenzorg en archeologie [RAMA] ; 23)

"Te arbeiden aan een mooie zaak" : de geschiedenis van het "R.K. Verplegingsfonds", de onderlinge verzekering van katholieke verpleging in het St.-Elisabethziekenhuis te Alkmaar / voorwoord Jaap Hoogland ; inleiding Karel-Peter Companje. - [Hoorn] : Uniepers Uitgevers, 2016.

Tuinderijen van toen : Welgelegen in de Eilandspolder / Fred Hoek, Cora Ney & Eric Berkhout. - De Rijp : Oudheidkundige Vereniging Het Schermereiland, 2016.

Walk of history Alkmaar / illustraties en vormgeving Pauline Bakker, Katinka Krijgsman ; auteur Leen Spaans ; research Bert Muis ; vertaling [in het Engels] Wim Wassenaar. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar ; Historische Vereniging Alkmaar ; WBA Ondernemersvereniging Alkmaar, 2016.

De wapens van het verzet : geweld, geweldloosheid en gender in de strijd tegen onderdrukking en vervolging / Marjan Schwegman. - Amsterdam : NIOD, 2016.

Weetjeskwartet Oudorperhout Alkmaar / samengesteld door de Stichting Oudorperhout. - Alkmaar : Stichting Oudorperhout, [2016]. - Kwartetspel.

De wedergeboorte van een moffenmeid : een verzwegen familiegeschiedenis / Jan Hopman. - [Meppel] : Just Publishers, 2016.

Zuid-Scharwoude en de buitendijkse Zuid-Scharwouder polder : meer dan 4 eeuwen water- en veldnamen / samenstelling: veldnamen: Gerard Boekel m.m.v. Klaas Bak en Jacob Keizer ; bebouwing: Marianne Teunis. - [Noord-Scharwoude] : Stichting Coördinatie Onderzoek Oud Geestmerambacht, 2016.

2.3 Educatie

Cursussen en workshops

Overzicht van de gegeven cursussen en workshops bij het Regionaal Archief en in samenwerking met partners:

Cursus Oud Schrift (10 lessen) , 13 deelnemers.

Introductiecursussen/archiefsprekuren, totaal 70 deelnemers.

Workshop 'Verborgen Verleden' (genealogie). Deze workshop is dit jaar zowel in Alkmaar gehouden (op 17 en 24 maart), als op Texel (20 en 27 oktober). In totaal waren er 29 cursisten.

Workshop 'Op zoek naar gegevens over huizen, winkels en bedrijven'. Deze workshop is dit jaar twee keer gegeven in Alkmaar (25 februari en 18 april) en een keer op Texel (19 mei). In totaal waren er 44 cursisten.

Workshop kadastrale archieven. Deze workshop is dit jaar twee keer gegeven in Alkmaar, op 10 maart en 23 mei. Er waren in totaal 18 deelnemers.

Workshop notariële en oud-rechterlijke archieven. Deze workshop is dit jaar twee keer gegeven, op 22 maart en 30 mei. Er waren in totaal 14 deelnemers

Het totaal aantal deelnemers aan de cursussen en workshops komt uit op 188.

Scholen

Het Regionaal Archief ontving 353 (2015: 200) middelbare scholieren van onder meer het Regius College te Schagen, de Berger Scholengemeenschap, het Jan Arentsz en het Murmellius Gymnasium. Zij zijn geholpen bij bijvoorbeeld het schrijven van een profielwerkstuk en zij werkten aan regionale en/of lokale onderzoeksprojecten.

Het Regionaal Archief ontving 627 (2015: 492) basisschoolleerlingen uit onder meer Heerhugowaard en Alkmaar. Voor de leerlingen uit Heerhugowaard is het bestaande lespakket aangepast aan de plaatselijke thema's.

2.4 Communicatie en PR

Traditionele media

Persbericht 'Archiefstukken begin Tweede Wereldoorlog openbaar', in: Alkmaar Centraal, Alkmaars Weekblad, Alkmaars Nieuwsblad.

Persbericht Overdracht fotoarchief Cor Mooij, Alkmaarsche Courant, RTVNH, Uitkijkpost, Dichtbij, RTV80, De Duinstreek, Alkmaars Weekblad, Contact met de Egmonden, Alkmaar op Zondag.

Cursusaanbod eerste helft 2016, Radio Texel (radio-interview), Texelplaza, Alkmaarsche Courant, De Duinstreek, De Uitkomst, Alkmaars Weekblad, Alkmaar op Zondag.

Den Helder op de Kaart, Den Helder op Zondag, Erfgoedstem.

Lezing Hans Goedkoop 22 maart Alkmaars Historisch Café, Alkmaars Weekblad,, Alkmaarsche Courant, Alkmaar op Zondag, CompleetFM.

Aprilactiviteiten, Alkmaars Weekblad, Alkmaar op Zondag.

Op zoek naar eigen geschiedenis bij Dag en Dauw, Alkmaars Nieuwsblad.

Lezing Sytze van der Zee 21 april Alkmaars Historisch Café, Alkmaarsche Courant. Bouwdossiers Den Helder.

Openstelling Bunker Wilhelminalaan 7 mei (Facebookevenement), Alkmaars Weekblad, Alkmaar Centraal, Noord-Hollands Dagblad/Alkmaarsche Courant.

Pop-up expo Tweede Wereldoorlog, Alkmaars Nieuwsblad, Alkmaarsche Courant, Noord-Hollands Dagblad/Alkmaarsche Courant, Alkmaars Weekblad.

Mei-activiteiten (stamboom aanvullen), Alkmaars Nieuwsblad, Alkmaars Weekblad, De Uitkomst.

Historisch Café lezing Jacques Laureys Watersnood 1916, RTV Noordkop, Alkmaars Weekblad, Alkmaarsche Courant.

Inloopmiddag regionale muziekhistorie (voorjaarsevent) vrijdag 27 mei, Alkmaars Nieuwsblad, Alkmaars Weekblad, Alkmaarsche Courant, PeWi's Nieuwspagina, Website Werkgroep Oud-Castricum, Alkmaar Centraal, Osuradio.

Artikel n.a.v. Vriendenuitje naar Schagen d.d. 10 juni 2016, Schager Courant.

Presentatie muurschildering, Alkmaars Nieuwsblad, Alkmaars Weekblad, Alkmaarsche Courant, Osuradio.

Educatief aanbod 2e helft 2016, Alkmaar op Zondag, Pewinieuws, Alkmaar Vandaag, Alkmaars Weekblad, De Uitkomst, Coedijcker Ban, Alkmaar Centraal.

Metamorfoze digitalisering archieven Graft, Alkmaarsche Courant, De Uitkomst, Osuradio, Alkmaars Weekblad, Alkmaars Nieuwsblad.

Historisch Café Carly Misset.

Beleglezing, Alkmaar op zondag.

Stuk van het Jaar – reisjournaal, SchagenFM, Schager Courant, Heldersche Courant, Alkmaars Nieuwsblad, Omring Express.

Cursus stamboomonderzoek Texel, Texelplaza, Texelse Courant.

Lezing Historisch Café Martijn Akkerman.

Bezoek Montessorischool Heerhugowaard, De Koerier, Heerhugowaards Nieuwsblad (dinsdag 8 november 2016).

Lezing Historisch Café Michiel Bartels, Alkmaars Weekblad.

Dag en Dauw rondleiding, Alkmaars Weekblad, Alkmaars Nieuwsblad.
Opendata Anigif, Alkmaarsche Courant, Heldersche Courant, Alkmaars Weekblad,
Alkmaars Nieuwsblad.
Interview voor en in nieuwsbrief Erfgoed Alkmaar met Paul, Mark, Benita, Jesse, Emmie en
Harry – december 2016.
Schenking Buk-Buk.

Mediamomenten in 2016

Donderdag 28 januari, Radio Texel naar aanleiding persbericht cursussen en workshops.
Woensdag 8 juni, Interview met o.a. Mark over Alkmaar in VR door Gamedia.
Donderdag 13 april, Oud Alkmaar Prijs Jan van Baar.
Afscheid Jan van Baar, artikel in de Alkmaarsche Courant.
Documentaire over Picasso in Nederland, bij de tentoonstelling in het Stedelijk Museum
Alkmaar, uitgezonden op RTVNH.

Publicaties

Publicaties door medewerkers van het Regionaal Archief in 2016:
Diverse medewerkers: 'Ik was erbij', wekelijkse rubriek in de Alkmaarsche Courant.
Diederik Aten: Dou : landmeters in Rijnland en Hollands Noorderkwartier, 1600-1680 /
Diederik Aten, Jan de Bruin, Gert Kroese ... [en anderen]. - Heerhugowaard : Vrienden
van de Hondsbossche, Kring voor Noord-Hollandse Waterstaatsgeschiedenis, 2016.
Diederik Aten: Dwars door de dijk : archeologie en geschiedenis van de Westfriese
Omringdijk tussen Hoorn en Enkhuizen / redactie: Michiel H. Bartels ; auteurs: Michiel
Bartels, Sander Gerritsen, Diederik Aten ... [en anderen]. - Hoorn : Stichting Archeologie
West-Friesland, 2016.
Diederik Aten: De Eilandspolder en de polderdorpen tijdens de watersnood van 1916 :
"overstroming ten zeerste gevreesd ...". - In: De Kroniek : historische tijdschrift voor
Graft-De Rijp en Schermer, jaargang 33 (2016), nummer 3.
Diederik Aten: Kwartet watererfgoed / tekst en samenstelling: Diederik Aten en Ingrid Oud
; fotografie: Kees de Gooijer ... [en anderen]. - [Heerhugowaard] : Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier, [2016]. - Kwartetspel.
Jan van Baar: Jan was erbij : van ouwe taarten, oproerkraaiers, pedaalridders en geheime
agenten : verhalen van Jan van Baar voor de rubriek "Ik was erbij" in de Alkmaarsche
Courant, 2005-2016 / tekst- en beeldredactie: Marijke Joustra, Harry de Raad. - Alkmaar
: Regionaal Archief Alkmaar, 2016.
Harry de Raad: Marten en Oopjen in Alkmaar. - In: Oud Alkmaar, jaargang 40 (2016),
nummer 3.

2.5 Historische sensatie

Tentoonstellingen

Overzicht van externe tentoonstellingen waaraan het Regionaal Archief in meerdere of
mindere mate een bijdrage in research heeft geleverd, dan wel een of meerdere
collectieonderdelen in bruikleen heeft gegeven:

'Picasso in Holland. Les belles Hollandaises', tentoonstelling in het Stedelijk Museum
Alkmaar over het verblijf van Picasso in 1905 in Nederland (Alkmaar, Schoorl en
Schoorl).
'Vleidend penseel, tentoonstelling in het Stedelijk Museum Alkmaar over Caesar van
Everdingen.
'Het Lutherse kastje', een tentoonstelling van het Stedelijk museum Alkmaar.
'Op de gevoelige plaat', een tentoonstelling over vier generaties van de fotografiefamilie
Jonker in het Museum van Egmond.

'Bezielde landschap', een tentoonstelling over leven en werk van Johannes Warnardus Bilders' in museum Veluwezoom in Doorwerth.

'De geschiedenis van het Plein in Bergen, een tentoonstelling in Het Sterkenhuis te Bergen NH.

'Bleekneusjes', een tentoonstelling over koloniehuisen in Bergen aan Zee.

Pop-up expo in de Langestraat vanwege de WO2 week.

Tijdelijke fototentoonstelling over de geschiedenis van V&D in het pand van V&D aan de Laar in Alkmaar, op verzoek van de Karavaan.

Een vaste expositie over de kinderboeken van uitgeverij Kluitman in Bibliotheek Kennemerwaard, locaties De Mare en Egmond.

Herdenkingsstenen Joods Alkmaar. Voor de tweede steenlegging is er research gedaan, waarna op 12 september 2016 ter nagedachtenis aan de tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoorde Joodse inwoners van Alkmaar op zeven verschillende adressen in de omgeving van het Emmakwartier 21 stenen zijn geplaatst. Bij de herdenkingsceremonie was directeur Paul Post een van de sprekers.

'101 ogenblikken' van Theo van Houts in het RHC Eindhoven.

Rondleidingen

Gezelschap	Aantal bezoekers
Senioren Alkmaar (3 maart)	13
Buurtclub Oranjepark (11 maart)	12
Rode Hoedenafdeling chapter Alkmaar (22 maart)	20
Stichting Dialoog voor anderstaligen (12 en 14 april)	40
Afdeling Alkmaar VVAO (21 april)	20
Stichting De Zonnebloem Egmond (2 mei)	18
Bibliotheek Kennemerwaard - Heerhugowaard (27 okt)	15
Artiance Dag- en Dauwevenement (22 nov)	40
Rotary Alkmaar-Bergen (19 dec)	20
Ambtenaren gemeente Texel (3 nov)	20
Gedeputeerde Provincie Noord-Holland (31 aug)	1
	Totaal 219

Lezingen

Voor de hierna genoemde groepen zijn door medewerkers van het Regionaal Archief lezingen gegeven op externe locaties, met als doel bekendheid te geven aan zowel de instelling zelf als de archieven en collecties:

Onderwerp/Groep	Aantal bezoekers
Artiance (groep 'Dag en Dauw'), over familieverleden	45
Bibliotheek Kennemerwaard, over strafrecht in Alkmaar in vroeger tijd	40
Historische Vereniging Alkmaar, historie Alkmaarse Victoriepark	47
Vereniging Vive les Gueux!, Beleg van Alkmaar	18
Historische Vereniging Oudorp, over Alkmaarse Victoriepark (2x)	115
Historische Vereniging Callantsoog	40
Presentatie bij opening tentoonstelling '4 generaties foto Jonker' te Egmond aan Zee	220
Historische Vereniging Alkmaar, filmavond	60
Historische Vereniging Oudorp, filmavond	80
Vrouwen van Nu, afdeling Heiloo en Schoorl	60
Alkmaar Stadhuis tgv 60-jarige huwelijken, thema het jaar 1956	50
Plechtigheid legging Struikelstenen, Alkmaar, lezing	60
	Totaal 835

De volgende lezingen hebben plaatsgevonden in het kader van het Alkmaars Historisch Café:

Onderwerp	Aantal bezoekers
Beroemde historische meubels in Alkmaar en omgeving	15
IJzeren Eeuw (19 ^{de} eeuw) in Alkmaar en omgeving	95
Van 't Sant 'Harer Majesteits loyaalste onderdaan'	45
Watersnood van 1916 in Noord-Holland	40
Familie Van Brederode; hoge adel van Kennemer bodem	18
Historische juwelen	95
Archeologie rond de Westfriese Omringdijk	81
	Totaal 389

Bijlage 3 - Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.

Het Regionaal Archief heeft met haar Vrienden een achterban van circa **300** mensen.

Het bestuur

Samenstelling per 31 december 2016:

dhr. J.C.M. (Joost) Cox, voorzitter,
dhr. F. (Fred) Timmer, secretaris,
dhr. S.P.A. (Simon) Zuurbier, penningmeester,
dhr. M. (Maarten) Noot, algemeen lid.

Activiteiten

De Vrienden genoten van hun jaarlijkse uitje. Dit jaar in Schagen op 10 juni. Het uitje werd georganiseerd in samenwerking met de Historische Vereniging Schagen. Het was een bijzondere dag, mede vanwege de vriendelijke ontvangst in de goed bewaarde BB-bunker in Schagen, een plek die niet vaak te zien is. Na een lunch in een plaatselijk restaurant werd de dag voortgezet in boerderij- en rijtuigenmuseum Vreeburg in Schagen, waar na een rondleiding de dag werd afgesloten met thee en een plaatselijke specialiteit, de krentenmik. Er namen 43 vrienden deel aan de excursie.

Archivaria

Archivaria is een nieuwsbrief speciaal voor de Vrienden. In 2016 zijn twee nummers verschenen. Circa 90 Vrienden ontvangen de Archivaria op papier. De nieuwsbrief is tevens als PDF op de website geplaatst.

Bijlage 4 - Ontvangen archieven in 2016

Ontvangen overheidsarchieven in 2016

Van de gemeente Texel:

Gemeente Texel, 1440-1926	55 m
Gemeente Texel, 1927-2000	116,6 m
Burgerlijke stand, Bevolkingsregister, Notarieel, Oud-rechterlijk, DTB, registers van eigendomsovergang	48,5 m
Hinderwet/Milieuvergunningen	12,3 m
Woning-, persoons- en dienstbodenkaarten	20,1 m

Van de gemeente Heerhugowaard:

Milieuvergunningen	27 m
Persoonskaarten	8 m

Van de gemeente Bergen:

Gemeente Bergen, Schoorl, Egmond, persoonskaarten en woningkaarten	35,6 m

Van de gemeente Alkmaar:

Gemeente Zuid- en Noord Schermer, Oterleek, Schermerhorn, persoonskaarten	3 m

Van de gemeente Den Helder:

Bouwvergunningen, 1895-2010	342,8 m
Milieu-, bodem- en sloopvergunningen	61,3 m
Gemeentepolitie Den Helder	3,4 m
Kadastrale leggers en tekeningen van de gemeente	11,00 m

Van de Gemeente Hollands Kroon:

Omgevingsvergunningen, 2012-2014	17,5 m
Bodemdossiers, 2012-2016	1,5 m
Gemeenten Anna Paulowna, Barsingerhorn, Niedorp, Wieringen, Wieringermeer, Wieringerwaard en Winkel, persoons- en woningkaarten	69,2 m
Gemeenten Anna Paulowna, Barsingerhorn, Niedorp, Wieringen, Wieringermeer, Wieringerwaard en Winkel, bouwvergunningen	279,75 m
Gemeenten Anna Paulowna, Niedorp en Wieringermeer, sloopvergunningen	5 m
Gemeenten Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer, milieu- en bodemdossiers	89,4 m
Gemeente Anna Paulowna, 1990-2011	34,25 m
Gemeente Niedorp, 1990-2011	30,9 m
Gemeente Wieringen, 1990-2011	35,50 m
Gemeente Wieringermeer, 1990-2011	47,50 m

Van de gemeente Langedijk:

Bouwvergunningen	4,3 m
Gemeente Langedijk, Sint Pancras, Koedijk, persoons- woning en vreemdelingenkaarten	36,6 m

Ontvangen aanvullingen op de overheidsarchieven

Gemeente Den Helder 1919-1994	
Gemeente Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen, Wieringermeer, Wieringerwaard, Winkel, Barsingerhorn	

Dienst gemeentewerken Wieringermeer, 1940-1989
 Gemeente Texel, 1927-2000
 Burgerlijke Stand Texel
 Bouwvergunningen gemeente Heiloo
 Gemeente Bergen, Schoorl en Egmond
 Gemeente Zuid- en Noord Schermer
 Gemeentelijke archiefdienst/Stedelijk Museum Alkmaar (archief vh archief)
 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, aanvullingen rechtsvoorgangers

Omvang aanvullingen: 63,2 m

Totale omvang ontvangen overheidsarchieven: 1459,20 m

Ontvangen particuliere archieven

R.K. Huishoudschool "De Vijfsprong" te Den Helder	7,4 m
Stichting Sportbureau Alkmaar	0,2 m
Nederlandse Kachelmuseum Alkmaar	0,2 m
Stichting Gaslichtmuseum Alkmaar	0,5 m
Hervormde Gemeente Wieringen (West, Oost en gezamenlijk), 1597-1969, 1970-2007	11 m
Pomologische (Hoogstamfruit) Vereniging Noord Holland	1 m
Bestuur Verzorgingstehuizen Harenkarspel	5 m
Jak Beemsterboer, kunstenaar, Alkmaar	2 m
R.K. Parochies Texel	12 m
Stichting Welzijn Castricum	1 m
Jongeren centrum Argus te Alkmaar	0,5 m
Woonbelangenvereniging Oranjepark te Alkmaar	0,2 m
Collectie Zomerdijk (documentatie Eng-Rus invasie 1799)	3 m
Stichting Ons Doel te Heerhugowaard	0,1 m
Stichting Noordhollands Veeverbeteringsarchief te Alkmaar	2 m
ISD Kop van Noord-Holland	0,5 m
Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Langedijk	1 m
Toneelvereniging Aurora uit Stompvoren	0,5 m
Stichting Dorpsbelangen Kreileroord	0,5 m
Bouwbedrijf TIP te Alkmaar	1 m
Vereniging tot het Nut van 't Algemeen Warmenhuizen	0,1 m
Buk Buk, Jongeren centrum in Heiloo	10 m

Ontvangen aanvullingen op particuliere archieven

Collectie Aanwinsten (stukken ingebracht door Historische Vereniging Limmen, map bioscoop Harmonie te Alkmaar, stukken ingebracht door dhr. Ursem en mevr. L. Zeilemaker-Wassink; akte van aanstelling Jacob Coorn; kasboek van ontvangsten door Arnoldus Christophorus; aantekeningen geschiedenis Schermereiland; documentatie van A. Schermer te Schoorl; memorieboekje van notaris De Jong, aangelegd 1671, invnr. 1589; akte van transport in de Zijpe- Hazepolder, 1803, van fam de Wit; herdenkingsboekje Ypestock; boekje Klooster & Kiebert Muziekhandel Alkmaar)

Berger IJssport Vereniging
 Provenhuis Paling en Van Foreest
 Vrijwillige Brandweer Alkmaar
 Noordhollandse Doopsgezinde Sociëteit (NHDS)
 Hervormde gemeente Noord- en Zuid Scharwoude
 Gymnastiekvereniging De Halter

Sportraad Alkmaar
Stichting Provadja te Alkmaar
Stichting Dorpsbelangen Kreileroord, 1959-1999
R.K. St. Jozefschool te De Rijp
Uitvaartvereniging "De Laatste Eer" te Koedijk
Gereformeerde kerk Noord Scharwoude
St. Elisabeth- of Vrouwengasthuis (gasthuizen te Alkmaar)
Klooster Beata Maria Virgo de Monte Carmelo te Oudorp
Nederlandse Aannemersbond
Hervormde gemeente Zijpe
Collectie WO II (o.a. stukken afkomstig van familie de Rie, dhr. Apeldoorn)
De Ambachtsschool voor Alkmaar e.o.
Alkmaarse Vrijwillige Brandweer
Collectie WO I
Collectie Belonje
Veiligheidsregio NHN
Hervormde gemeente Groot Schermer
Aanvulling familie De Dieu, Fontein, Verschuur en van der Feen de Lille
Notarieel archief Oterleek (aktenregister notaris de Gelder/van der Tang)
R.K. St. Christophorusparochie te Schagen
Jak Beemsterboer, kunstenaar Alkmaar
Diverse stukken afkomstig van de Historische Vereniging Den Helder; amptiatie op
 ordonnantie, 1759; bevestiging v.h. wapen v.d. Schout, 1810
Verzameling Alkmaarse stukken afkomstig van mw. A.W. van der Schuijt-Goudsblom
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Mannenkoor Orpheus te Alkmaar
Operette Vereniging Victoria (O.V.V.) te Heerhugowaard
Classis Alkmaar van de Gereformeerde Kerken Nederland
Vrijzinnig Hervormde Zondagsschool van de Evangelische Unie
(Gemeentelijk) Gas- en Elektriciteitsbedrijf Alkmaar

Omvang aanvullingen: 12,5 m

Totale omvang ontvangen particuliere archieven: 71, 8 m

Bijlage 5 - Ontsloten archieven in 2016

Gereedgekomen en bewerkte plaatsingslijsten en inventarissen 2016

Gemeentelijke archieven:

Inventarissen:

Gemeente Anna Paulowna, 1990 – 2011

Gemeente Niedorp, 1990 – 2011

Archief van de gemeente Wieringen, (1957) 1990 – 2011 (2012)

Gemeente Wieringermeer, (1990) 1996 - 2011

D.T.B. registers van Texel

Plaatsingslijsten:

Bouwvergunningen gemeente Anna Paulowna, 1907-1989

Bouwvergunningen gemeente Anna Paulowna, 1990-2011

Sloopvergunningen gemeente Anna Paulowna, 1990-2011

Milieuvergunningen gemeente Anna Paulowna, ca. 1885-2011

Bodemdossiers gemeente Anna Paulowna, ca. 1980-2011

Persoonskaarten (en kopie) van de gemeente Anna Paulowna, 1939-1994

Woningkaarten van de gemeente Anna Paulowna ca.1930-ca.1990

Bouwvergunningen gemeente Den Helder, 1892 - 2010

Milieuvergunningen gemeente Den Helder, 1897 - 2013

Gesloopte panden gemeente Den Helder, 1875 – 2015

Bodemdossiers gemeente Den Helder, 1974-2012

Archief van de Gemeentepolitie Den Helder, 1940-1993

Milieuvergunningen gemeente Heerhugowaard, 1875-2015

Bouwvergunningen gemeente Heiloo, 1917 - 1989

Persoonskaarten gemeente Langedijk, 1939-1994

Persoonskaarten gemeentelangedijk, 1939-1994

Persoonskaarten gemeente Sint Pancras, 1939-1989

Persoonskaarten gemeente Koedijk, 1939-1972

Woningkaarten gemeente Langedijk, 1939-1994

Vreemdelingenkaarten gemeente Langedijk, 1960-1994

Woningkaarten gemeente Sint Pancras, 1940-1989

Bouwvergunningen gemeente Nieuwe Niedorp, 1902-1970

Bouwvergunningen gemeente Oude Niedorp, 1907-1970

Bouwvergunningen gemeente Winkel, 1907-1970

Bouwvergunningen gemeente Niedorp, 1970-1989

Bouwvergunningen gemeente Niedorp, 1990-2011

Sloopvergunningen gemeente Niedorp, 1994-2011

Bouwvergunningen gemeente Barsingerhorn, 1970-1989

Bouwvergunningen gemeente Wieringerwaard, 1904-1970

Milieuvergunningen gemeente Niedorp, 1970-2011

Bodemdossiers gemeente Niedorp, ca. 1980-2011

Bouwvergunningen gemeente Barsingerhorn, 1927-1970

Persoonskaarten (en kopie) van de gemeente Niedorp 1939-1994

Persoonskaarten van de gemeente Barsingerhorn 1939-1994

Persoonskaarten van de gemeente Wieringerwaard 1939-1994

Woningkaarten van de gemeente Oude Niedorp, Nieuwe Niedorp, Winkel, Barsingerhorn en Wieringerwaard, ca. 1930-ca. 1990

Bouwvergunningen Gemeente Wieringen, 1904-1989

Bouwvergunningen gemeente Wieringen, 1990-2011
 Milieuvergunningen gemeente Wieringen, ca. 1950-2011
 Bodemdossiers gemeente Wieringen, ca. 1990-2011
 Persoonskaarten (en kopie) van de gemeente Wieringen 1939-1994
 Woningkaarten van de gemeente Wieringen ca.1930-ca.1990
 Bouwvergunningen gemeente Wieringermeer, 2006-2011
 Sloopvergunningen gemeente Wieringermeer, 2009-2011
 Milieuvergunningen gemeente Wieringermeer, ca. 1950-2011
 Bodemdossiers gemeente Wieringermeer, ca. 1990-2011
 Persoonskaarten (en kopie) van de gemeente Wieringermeer
 Ingetrokken en vervallen hinderwetvergunningen gemeente Wieringermeer, 1938-1988
 Woningkaarten van de gemeente Wieringermeer, ca. 1930-ca. 1990
 Persoonskaarten van de gemeente Texel, serie I, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Texel, serie II, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Texel, serie III, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Texel, serie IV, 1939-1994
 Dienstbodekaarten van de gemeente Texel, 1939-1994
 Woningkaarten van de gemeente Texel, 1920-1994
 Notarieel archief Texel, (1590) 1618-1842
 Notarieel archief Texel, Kantoor I, 1843-1908
 Notarieel archief van Texel, Kantoor II, 1843-1925
 Registers van eigendomsovergang Texel, 1813-1820
 Bodemdossiers gemeente Hollands Kroon, 2012-2016
 Omgevingsvergunningen gemeente Hollands Kroon, 2012-2014 (2016)
 Persoonskaarten van de gemeente Bergen, serie I, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Bergen, serie II, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Bergen, serie III, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Schoorl, serie I, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Schoorl, serie II, 1939-1994
 Persoonskaarten van de gemeente Egmond, 1939-1994
 Woningkaarten van de gemeente Schoorl, 1939-1994

totaal 73

Particuliere archieven:

Inventarissen:

Archief familie Kluitman, uitgeverij firma P. Kluitman en de N.V. Gebrs. Kluitman's
 Uitgevers-Maatschappij en Kunstdrukkerij te Alkmaar, 1834-2005 (2011)
 Gemeente Den Helder 1919-1994
 Gemeente Den Helder 1816-1899
 Gemeente Texel 1440-1926
 Gemeente Texel 1927-2000
 Gemeente Niedorp 1970-1989
 Gemeente Winkel 1938-1970
 Dienst Gemeentewerken Wieringermeer 1940-1989
 Gemeente Wieringermeer 1938-1985
 Gemeente Wieringermeer 1986-1995
 Gemeente Oude Niedorp 1816-1970
 Dekenaat Schagen
 Gemeente Zijpe 1812-1939
 Gemeente Wieringen 1816-1979
 Gemeenschappelijke regeling Bouw- en Woningtoezicht Koedijk

Gemeentelijk Gas- en Elektriciteitsbedrijf Alkmaar
Gemeente Schagen 1814-1942
Gemeente Schagen 1943-1979

Plaatsingslijsten:

Vakschool voor meisjes de Vijfsprong te Den Helder, 1922-1985
Nederlandse Christelijke Vrouwen Bond (NCVB), afdeling Sint Pancras, 1946-2005
Collectie Jan Buisman, boerencabaretier te Schagen, 1927-1983 (2012)
Gemeenschappelijke regeling Woonwagencentrum Vroneroord

totaal 22

Bijlage 6 - Aanwinsten beeldmateriaal in 2016

De Beeldcollectie werd in 2016 uitgebreid met **77** aanwinsten, variërend van een enkele foto of ansichtkaart tot fotoalbums, diaseries, verzamelingen glasnegatieven, zee- en visserijkaarten, technische tekeningen en 8mm films.

Enkele bijzondere aanwinsten zijn:

Collectie Piet Kager, Heerhugowaard. Grote verzameling fotonegatieven uit de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw met daarop allerlei Heerhugowaardse taferelen. Dit was nog een witte vlek in onze collectie die door deze schenking wordt ingevuld.

Een serie van 115, veel gekleurde, prentbriefkaarten van Den Helder. Ook dit was een witte vlek in de collectie.

Een 8mm filmpje in kleur dat heel mooi een Aktie in 1969/1970 van de Alkmaarse Kaasbouters in beeld brengt.

Een fotootje uit 1882 dat, voor zover bekend, het enige 'postmortem' fotootje is in onze collectie.

Een aandoenlijk schriftje met daarin foto's en verhaaltjes uit de jaren '70. De eigenaresse van het schriftje had dit gemaakt voor haar oma om te laten zien hoe ze in Den Helder woonde. Het schriftje is gekocht in een kringloopwinkel te Tiel.

Serie grootformaat historisch kaartmateriaal en technische tekeningen uit de gemeente Den Helder.

Bijlage 7 - Ontsloten beeldmateriaal in 2016

In het digitale beheersysteem Memorix Maior worden gedigitaliseerde of digitale afbeeldingen beheerd. Aan deze beelden kan een beschrijving worden toegekend, waarna deze na publicatie te zien is op de beeldbank. In 2016 zijn in totaal **circa 6.550 afbeeldingen** beschreven door medewerkers, stagiaires en vrijwilligers en gepubliceerd:

Collectie Regionaal Archief Alkmaar:	circa 1.200
Fotocollectie Monumentenzorg gemeente Alkmaar:	circa 100
Gemeentelijke fotocollectie Bergen NH:	circa 250
Collectie prentbriefkaarten:	circa 150
Collectie Historische vereniging Callantsoog:	circa 300
Collectie JosPé:	circa 2.100
Collectie gemeentelijke foto's Den Helder:	circa 1.500
Collectie diapositieven en negatieven Theo van Houts:	circa 950

Bijlage 8 - Aanwinsten bibliotheek in 2016

De bibliotheek van het Regionaal Archief Alkmaar bevat een grote collectie publicaties over de regionale en lokale geschiedenis van het werkgebied, en een representatieve achtergrondcollectie over de Nederlandse geschiedenis. De collectie wordt voortdurend aangevuld. De aanwinsten worden zowel aangekocht als geschonken door auteurs, uitgeverij, instellingen, organisaties en bezoekers.

De bibliotheekcollectie is in 2016 aangevuld met **405 uitgaven**, waarvan 280 door schenking en 125 door aankoop.

Het overgrote deel van de aanwinsten betreft publicaties over de geschiedenis van de regio, de overige boeken hebben voornamelijk betrekking op wat algemenere onderwerpen die ondersteunend zijn voor het onderzoek naar de regionale geschiedenis, zoals boeken over waterstaatsgeschiedenis, naamkunde, cartografie, monumenten en historisch erfgoed.

Enkele bijzondere aanwinsten uit 2016 zijn:

Een aantal Bijbels, geschonken door de Protestantse Gemeente Alkmaar, waaronder een bijzondere Statenbijbel uit de zeventiende eeuw en een geïllustreerde negentiende-eeuwse Statenbijbel.

Twee Alkmaarsche almanakjes, geschonken door een particulier. Deze zijn uitgegeven door de Alkmaarse drukker Hermanus Coster in 1885 en 1892.

Diverse werken uit het Vredeskirkje in Bergen aan Zee, waaronder een handgeschreven liturgie van de stichtster Marie van Reenen-Völter.

Alle aanwinsten zijn beschreven in de bibliotheekcatalogus. Elke twee maanden werd een overzicht van de nieuwste aanwinsten op de website geplaatst.

Bijlage 9 - Representatie

Alkmaarse Historische Reeks van de Stichting Alkmaarse Historische Publicaties – Paul Post heeft zitting in het bestuur van de stichting.

Kring van Archivarissen in Noord-Holland (KANH) - Paul Post is voorzitter van de Kring.

Stichting UIT-IN-ALKMAAR - Paul Post heeft zitting in het bestuur van dit samenwerkingsverband van culturele instellingen in Alkmaar.

Vereniging Gebruikers Ambachtsschool – Paul Post is voorzitter van deze huurdersvereniging, Miep Huisman is huismeester van het pand.

Archiefbibliothecarissen Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht - Marijke Joustra en Renate Meijer hebben zitting in dit overleg.

Aanbiedersoverleg Cultuur Primair - Emmie Sniijders heeft zitting in deze werkgroep.

Adviescomité Erfgoedbeleid Gemeente Alkmaar / Erfgoed en Promotie - Emmie Sniijders neemt deel aan vergaderingen van dit comité.

Kaeskoppen Educatie – Emmie Sniijders neemt deel aan dit project.

Diocesane Archief Commissie – Albert Zuurbier heeft zitting in deze commissie.

Vereniging Topografisch Historische Atlas - Jesse van Dijl is algemeen bestuurslid.

Kunst en Cultuur Egmond - Jesse van Dijl is algemeen bestuurslid.

Permanente Commissie Bouwzaken (BRAIN/LOPAI/EGI) - Frans van der Horst is algemeen lid.

Stichting Lokaal Erfgoed te Alkmaar - Annemarie Ettekoven is secretaris.

Commissie geschiedenis van het Westfries Genootschap - Harry de Raad heeft zitting in deze commissie.

Platform Erfgoed Bergen Egmond Schoorl en Platform Erfgoed Heerhugowaard - Harry de Raad neemt deel aan de vergaderingen van deze platforms.

Werkgroep Historisch Café Alkmaar - Harry de Raad is lid van deze werkgroep.

Vereniging Restauratoren Nederland - Benita Jansma is lid hiervan, ze is tevens ingeschreven in het Restauratorenregister.

Veel medewerkers van het Regionaal Archief wonen daarnaast met regelmaat regionale en landelijke bijeenkomsten bij en volgen cursussen en workshops om de ontwikkelingen in hun vakgebied te volgen.